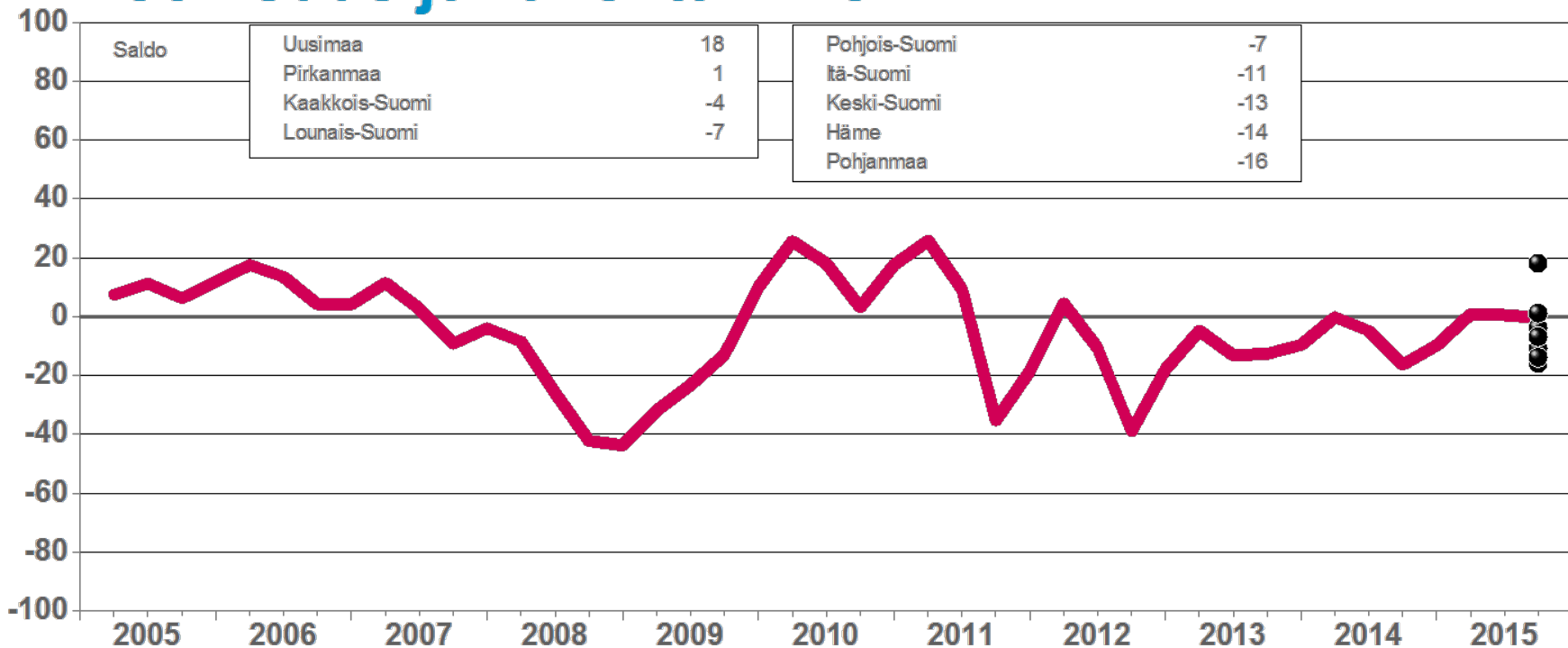

Yleiset suhdannenäkymät alueittain

Teollisuus ja rakentaminen

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

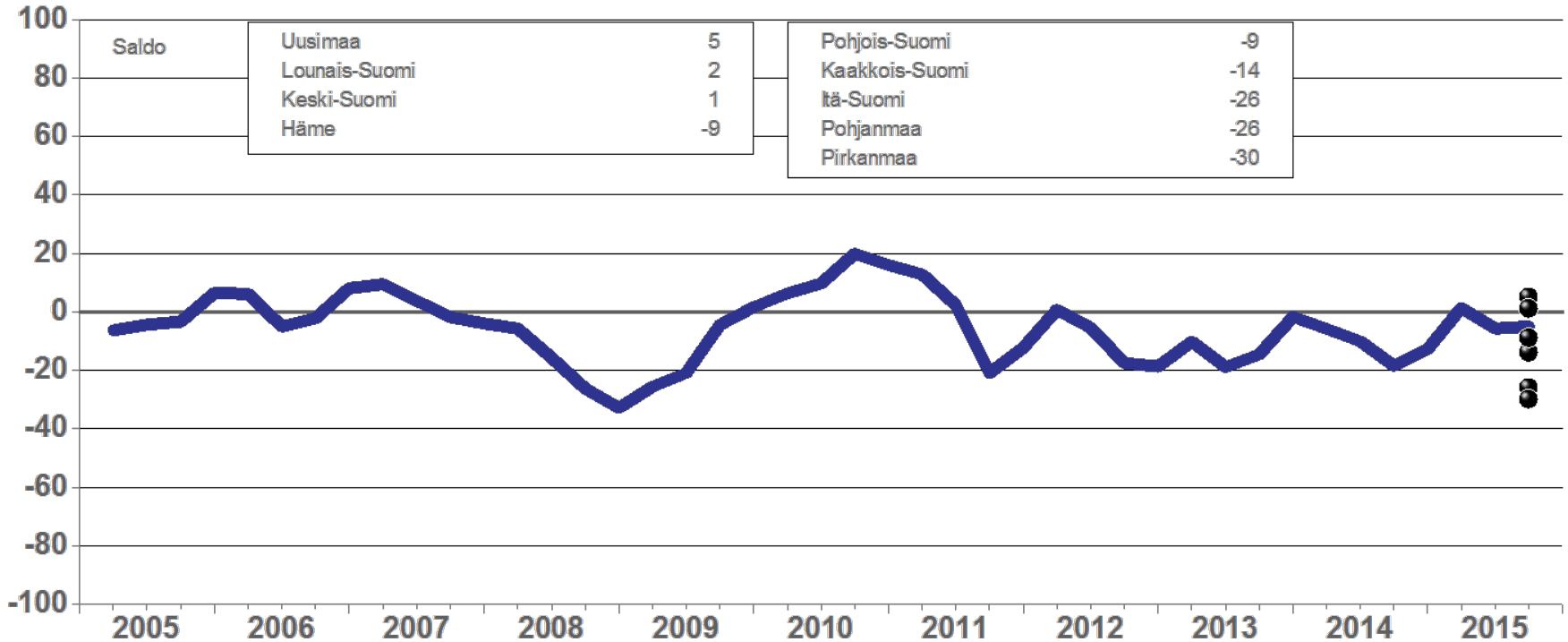
sb11_05/2.11.2015/jka

Elinkeinoelämän keskusliitto

Yleiset suhdannenäkymät alueittain

Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

sb38_05/2.11.2015/jka

Elinkeinoelämän keskusliitto

Suhdannebarometri

Häme

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

- Tuotanto kasvoi hivenen syksyn alussa - kysyntä on edelleen vaimeaa

Hämeen teollisuuden ja rakentamisen yritykset arvioivat suhdannetilanteen lokakuussa 2015 normaalia vaisummaksi (saldoluku -46).

Suhdannenäkymät ovat viime kuukausien hienoisesta pirstymisestä huolimatta harmaat, saldoluku -14. Heinäkuisessa tiedustelussa vastaava saldoluku oli -27.

Lokakuussa 23 % alasta ennakoi suhdanteiden heikkenemistä ja 9 % yrityksistä uskoi tilanteen olevan lähikuukausina paranemassa. Hämeen

- Kannattavuus on laskussa heikon hintakehityksen vuoksi

vastaajien suhdanneodotukset ovat koko maan keskiarvoa vaisummat.

Tuotanto lisääntyi aavistuksen verran heinä-syyskuussa ja tuotannon arvioidaan kasvavan kausivaihtelu huomioon ottaen hivenen myös loppuvuoden aikana. Tuotantokapasiteetti ylittää yleisesti kysynnän, sillä vain 49 %:lla vastaajista oli kapasiteetti kokonaan käytössä.

Tilaukirjat olivat lokakuussa hivenen normaalia ohuimmat, saldoluku -36. Valmiiden tuotteiden va-

- Suhdannenäkymät ovat lievästi miinuksella, saldoluku -14

rastot ovat tavanomaista täydemmät. Henkilökunnan määrä väheni lievästi syksyn alussa ja työvoima supistuu myös vuoden viimeisinä kuukausinakin.

Lokakuussa noin puolet vastaajista, 52 %, arvioi heikon kysynnän olevan merkittävä tuotantokapeikko.

Kannattavuus oli kolmannella neljänneksellä yleisesti vuoden takais- ta heikompi. Investoinnit ovat jääneet jonkin verran edellisen vuoden vastaavaa ajankohtaa pienemmiksi.

Palvelut

- Suhdannetilanne oli lokakuussa vähän normaalia huonompi

Hämeen yksityisten palvelujen yritysten suhdannetilanne oli lokakuussa 2015 vähän tavanomaista vaimeampi, saldoluku -17.

Suhdannetilanteen ennakoidaan heikkenevän aavistuksen verran talven aikana. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli -9, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa -12. Lokakuussa 12 % vastaajista arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa ja 3 % odotti paranemista.

Hämeen palvelualojen vastaajien

- Yleiset suhdannenäkymät ovat lievästi heikkenevät, saldoluku -9

suhdannenäkymät ovat vähän koko maan keskiarvoa harmaammat.

Myynti väheni hivenen kolmannella vuosineljänneksellä. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna myynti pysyi ennallaan. Myyntimäärät säilyivät likimain muuttumattomina lähikuukausina.

Henkilöstön määrä pieneni lievästi syksyn aikana. Henkilöstöodotukset ovat heikohkoja ja työvoima supistuu hivenen myös loppuvuoden aikana.

- Myynti pysynee likimain ennallaan vuoden lopulla

Tuotantokapeikkoja lokakuussa vain 19 %:lla vastaajista. Heikko kysyntä oli ongelmana 17 %:lla yrityksillä. Ammattityövoimasta oli pulaa 4 %:lla alasta.

Kannattavuus jäi vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä aavistuksen verran vuoden takaista heikom- maksi.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 49

Henkilökunta 8649, Liikevaihto 2054 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	24	55	21	3
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	22	47	31	-9
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	10	71	19	-9
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	51	39	10	41
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	9	46	45	-36
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	22	75	3	19
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	45	40	-25
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	6	57	37	-31
Tuotannon kasvun esteet	66			66
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	11			11
puute kapasiteetista	3			3
riittämätön kysyntä	52			52
muu tuotantokapeikko	10			10
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	7	40	53	-46
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	9	68	23	-14

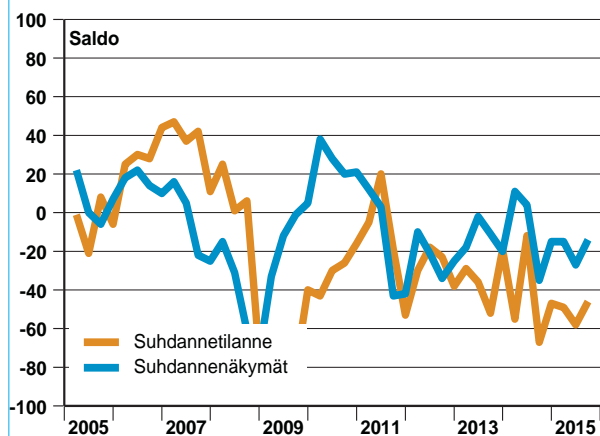
Palvelut

Yrityksiä 31

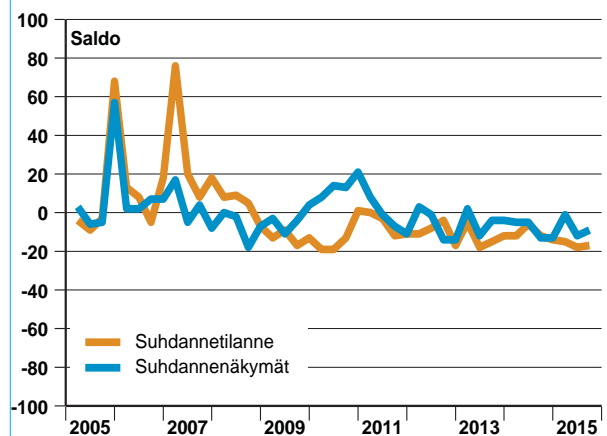
Henkilökunta 3342

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	3	84	13	-10
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	10	79	11	-1
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	7	81	12	-5
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	2	78	20	-18
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	9	63	28	-19
Tuotannon kasvun esteet	19			19
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	4			4
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	17			17
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	0	83	17	-17
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	3	85	12	-9

Teollisuus ml. rakentaminen

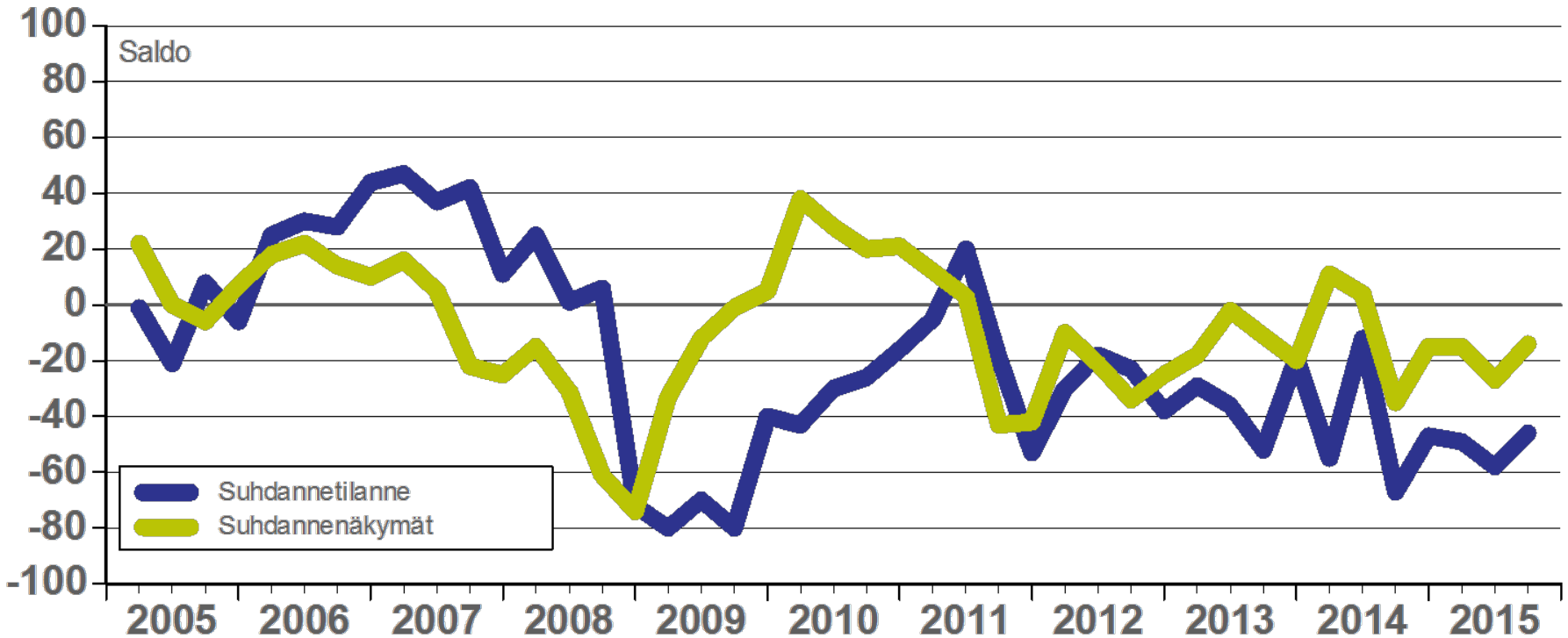

Palvelut

Häme

Teollisuus ml. rakentaminen

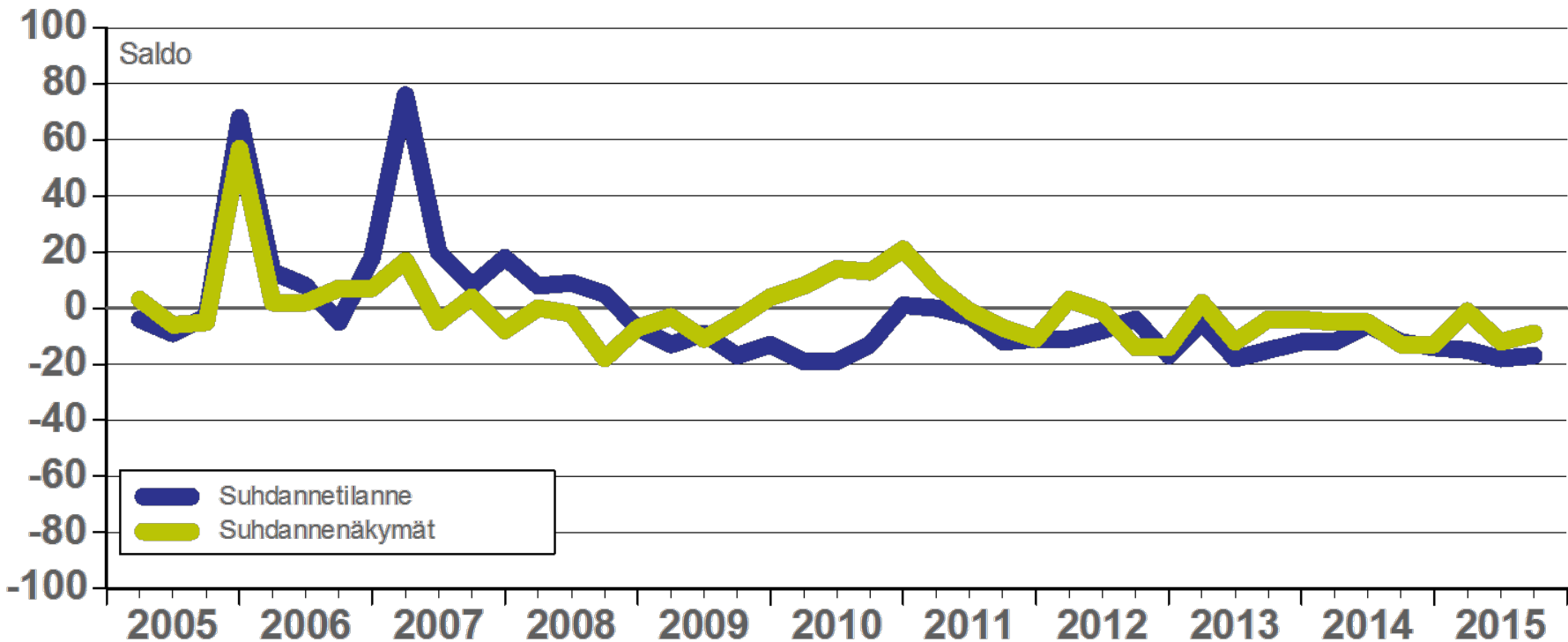

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Häme Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jjka

Suhdannebarometri

Itä-Suomi

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

● Heikko kysyntä on yleisin tuotantokapeikko - myös ammattityövoimasta on silti pulaa

Itä-Suomen teollisuuden ja rakentamisen vastaajat arvioivat lokakuussa 2015 suhdannetilanteen yleisesti normaalia heikommaksi (saldoluku -46).

Suhdannenäkymät hiipuivat lievästi syksyn aikana. Lähikuukausia koskevien suhdanneodotuksien saldoluku oli lokakuussa -11, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa -3.

Lokakuussa 21 % vastaajista ennakoivat suhdanteiden heikkenemistä ja 10 % arvioi suhdanteiden kohentuvan lähikuukausina. Itä-Suomen teol-

● Suhdanteiden ennakoitaan heikentyvän hieman lähikuukausina, saldoluku -11

lisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotantomäärät supistuivat hivener kolmannella vuosineljänneksellä. Tuotannon arvioidaan lisääntyvän kausivaihtelu huomioon ottaen vuoden lopulla. Tuotantokapasiteetti oli lokakuussa heikosti hyödynnettynä, sillä vain 54 % vastaajista arvioi kapasiteetin olevan täyskäytössä.

Tilauksien tilanne on heikentynyt jonkin verran alle tavanomaisen, saldo-

● Tuotantokapasiteetti on yleisesti vajaakäytössä - tuotanto lisääntyy lievästi vuoden lopulla

luku -31. Valmistusvarastot ovat lähellä normaalia.

Henkilöstö väheni alkusyksyn aikana ja työvoiman määrä supistunee myös lähikuukausina.

Riittämätön kysyntä oli lokakuussa yleisin kapeikkotekijä 54 %:n osuudella. Ammattityövoimasta oli pulaa 22 %:lla alasta.

Kannattavuus on jäänyt hieman vuoden takaista huonommaksi. Investoinnit ovat jonkin verran vuoden takaista pienemmät.

Palvelut

● Myyntimäärät pienentyivät lievästi syksyn aikana - henkilöstön määrä pysyi likimain ennallaan

Itä-Suomen palveluyritysten suhdannetilanne kohentui alkusyksyn aikana, mutta tilanne arvioitiin lokakuussa 2015 yhä tavanomaista heikommaksi (saldoluku -14).

Lähikuukausia koskevat suhdannearviot ovat heikentyneet kesän jälkeen. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli -26, kun saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa -6. Lokakuussa heikkenemistä odotti 39 % yrityksistä ja 13 % alueen vastaajista ennakoivat suhdanteiden paranevan.

● Myynti jatkuu lähikuukausina muuttumattomana - kannattavuus laskusuunnassa

Itä-Suomen palvelualojen suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa harmaammat.

Myyntimäärät pienenevät hieman kolmannella vuosineljänneksellä. Myynti pysyy kausivaihtelu huomioon ottaen lähes ennallaan vuoden lopulla. Henkilöstön määrä säilyi muuttumattomana syksyn aikana. Työvoimaa ennakoitaan vähennettävän hieman vuoden lopulla.

Tuotantokapeikkoja oli lokakuussa 48 %:lla Itä-Suomen palveluvastaajista. Heikko kysyntä oli ongelma-

● Suhdannenäkymät ovat synkenneet, saldoluku -26

na 41 %:lla yrityksistä ja samaan aikaan ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 22 %:lla alasta.

Kannattavuus on jäänyt vuoden takaista heikommaksi. Viime kuukausien aikana myyntihintojen arvioidaan laskeneen, mutta tuotantokustannukset ovat nousseet.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 76

Henkilökunta 11543, Liikevaihto 3498 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	13	65	22	-9
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	23	46	31	-8
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	22	59	19	3
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	46	38	16	30
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	6	57	37	-31
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	9	86	5	4
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	8	64	28	-20
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	7	61	32	-25
Tuotannon kasvun esteet	78			78
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	22			22
puute kapasiteetista	10			10
riittämätön kysyntä	54			54
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	13	28	59	-46
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huoneonevan	10	69	21	-11

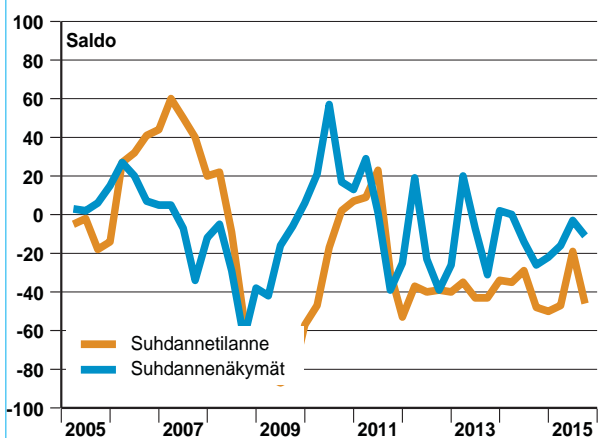
Palvelut

Yrityksiä 64

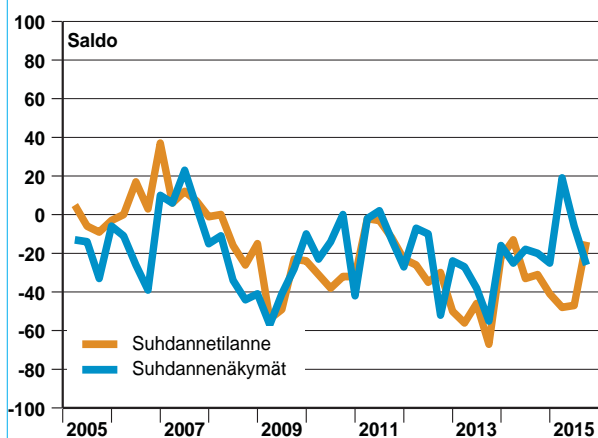
Henkilökunta 7636

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	26	42	32	-6
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	28	32	40	-12
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	21	48	31	-10
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	16	68	16	0
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	5	61	34	-29
Tuotannon kasvun esteet	48			48
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	22			22
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	41			41
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	16	54	30	-14
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huoneonevan	13	48	39	-26

Teollisuus ml. rakentaminen

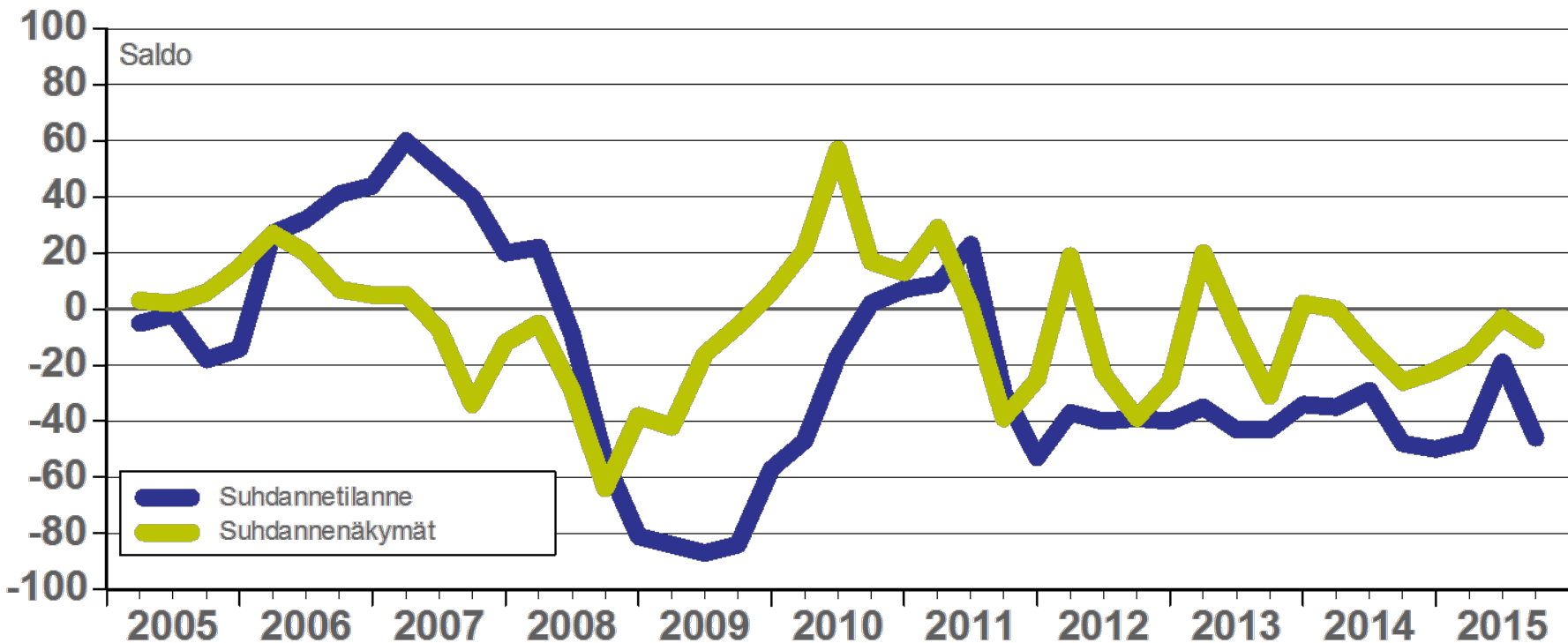

Palvelut

Itä-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Marraskuu 2015

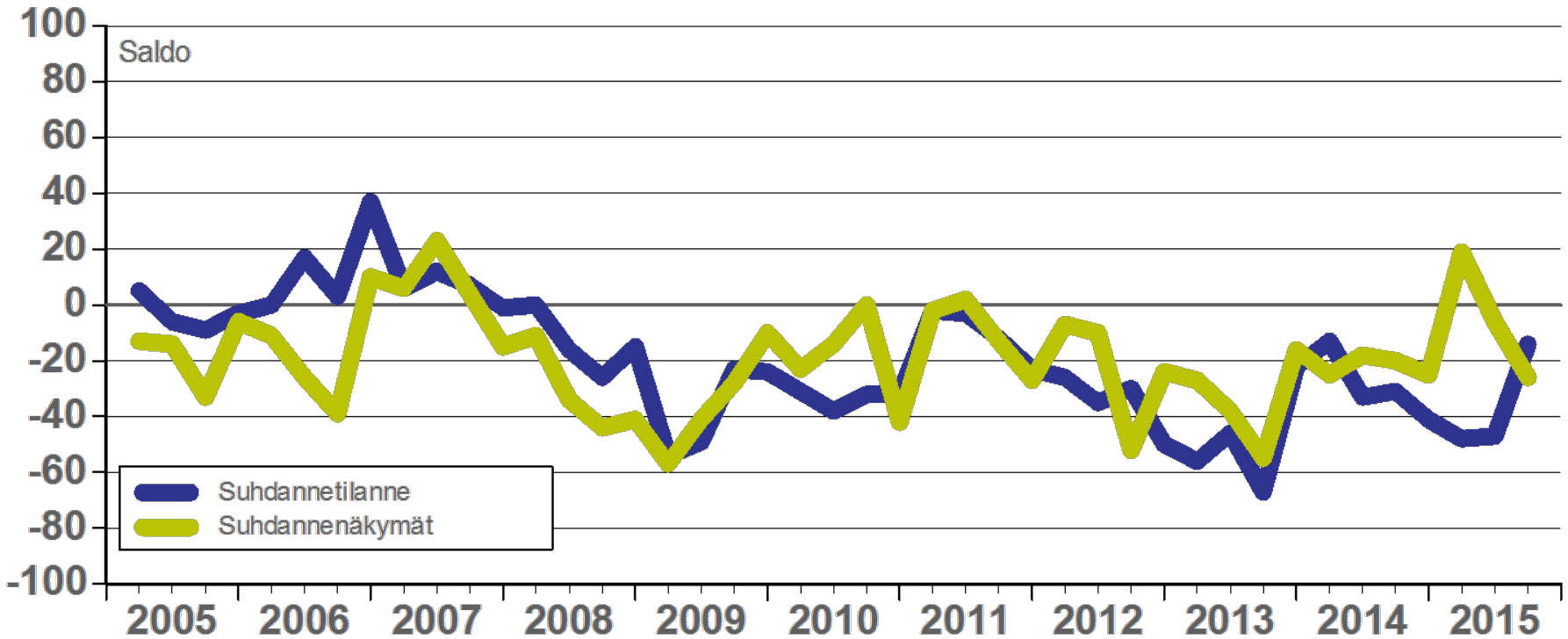
Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Elinkeinoelämän keskusliitto

Itä-Suomi Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Suhdannebarometri

Kaakkois-Suomi

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

● Suhdanne tilanne hienoisesti normaalia heikompi - kannattavuus vähän vuoden takaista parempi

Kaakkois-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdanne tilanne oli hie man normaalia heikompi lokakuussa 2015.

Suhdanne odotukset ovat loivassa laskussa. Suhdanne näkymien viimeisin saldoluku oli lokakuussa -4, kun saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa 3. Lokakuussa 14 % vastaajista ennako i heikkenemistä ja 10 % odotti suhdanteiden paranemista. Kaakkois-Suomen suhdanne näkymät ovat lievästi koko maan keskiarvoa har-

● Kysyntä arvioidaan edelleen vai meaksi - tuotannon ennakoidaan supistuvan lähikuukausina

maammat.

Tuotanto pysyi lähes ennallaan loppukesän ja alkusyksyn aikana. Tuotanto vähentyy lievästi vuoden lopulla. Tuotantokapasiteetti oli lokakuussa kokonaan käytössä vain 68 %:lla vastaajista.

Tilaukirjat olivat lokakuussa hie man normaalia pienemmät, saldoluku -18. Valmistusvarastot ovat lähes tavanomaisella tasolla, saldoluku 3.

Henkilöstöä on vähennetty viime kuukausina ja työvoima supistuu

● Suhdanne odotukset ovat aavistuksen verran miinuksella (saldoluku -4)

edelleen lähikuukausinakin

Tuotantokapeikkoja oli lokakuussa 46 %:lla Kaakkois-Suomen vastaajista. Heikko kysyntä oli yleisin kapeikkokotekijä 37 %:n osuudella. Ammattityövoimasta oli pulaa yhdeksällä prosentilla.

Kannattavuus oli kolmannella vuosineljänneksellä aavistuksen vuoden takaista parempi. Investoinnit olivat myös hienoisessa nousussa.

Palvelut

● Suhdanteiden ennakoidaan heikkenevän lievästi talvella, saldoluku -14

Kaakkois-Suomen palveluyritysten suhdanne tilanne oli lokakuussa 2015 vähän tavanomaista heikompi.

Suhdanne näkymät kääntyivät syksyllä laskuun, sillä suhdanne odotusten saldoluku oli lokakuussa -14, kun saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa 6.

Lokakuussa 22 % vastaajista ennako i suhdanteiden heikkenemistä ja 8 % uskoi suhdanteiden olevan paranemassa. Kaakkois-Suomen suhdanne näkymät ovat hie man koko maan keskiarvoa harmaammat.

● Myyntimäärät ovat olleet viime kuukausina laskussa - lähikuukausille odotetaan pientä nousua

Myynti väheni lievästi kolmannella vuosineljänneksellä. Kulu van vuoden lopulla myynti sen sijaan lisääntyy hivenen.

Henkilökuntaa lisättiin aavistuksen verran kesän lopulla ja syksyn alussa. Henkilöstön määrän arvioidaan supistuvan lievästi lähikuukausina.

Tuotantokapeikkoja oli lokakuussa 53 %:lla Kaakkois-Suomen vastaajista. Yleisin kapeikko oli riittämätön kysyntä 38 %:n osuudella. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa

● Henkilökunnan määrä pienentyy lähikuukausina.

14 %:lla alasta.

Kannattavuus vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on suunnilleen vuoden takaisella tasolla.

Kaakkois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 53

Henkilökunta 8318, Liikevaihto 4007 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	22	59	19	3
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	48	40	12	36
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	12	59	29	-17
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	32	64	4	28
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	3	76	21	-18
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	22	59	19	3
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	9	65	26	-17
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	2	75	23	-21
Tuotannon kasvun esteet	46			46
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	9			9
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	37			37
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	11	71	18	-7
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	10	76	14	-4

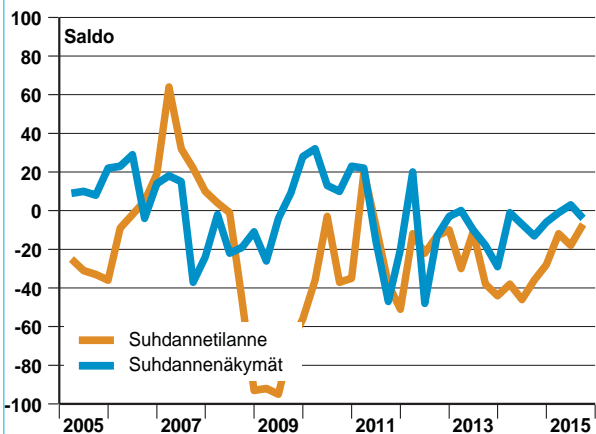
Palvelut

Yrityksiä 62

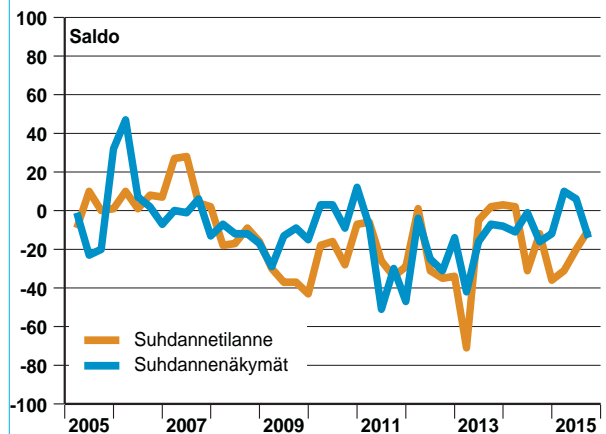
Henkilökunta 4733

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	13	65	22	-9
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	27	47	26	1
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	23	62	15	8
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	12	80	8	4
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	10	68	22	-12
Tuotannon kasvun esteet	53			53
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	14			14
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	38			38
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	17	56	27	-10
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	8	70	22	-14

Teollisuus ml. rakentaminen

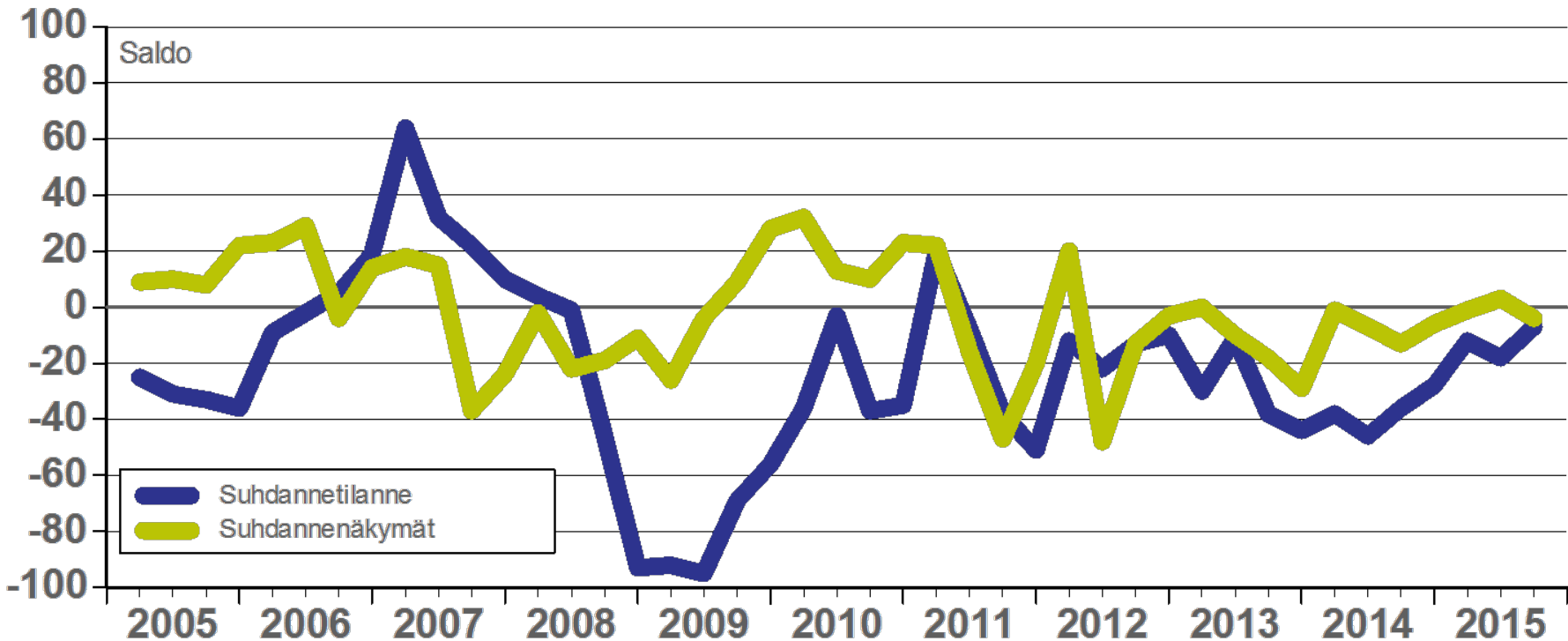

Palvelut

Kaakkois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

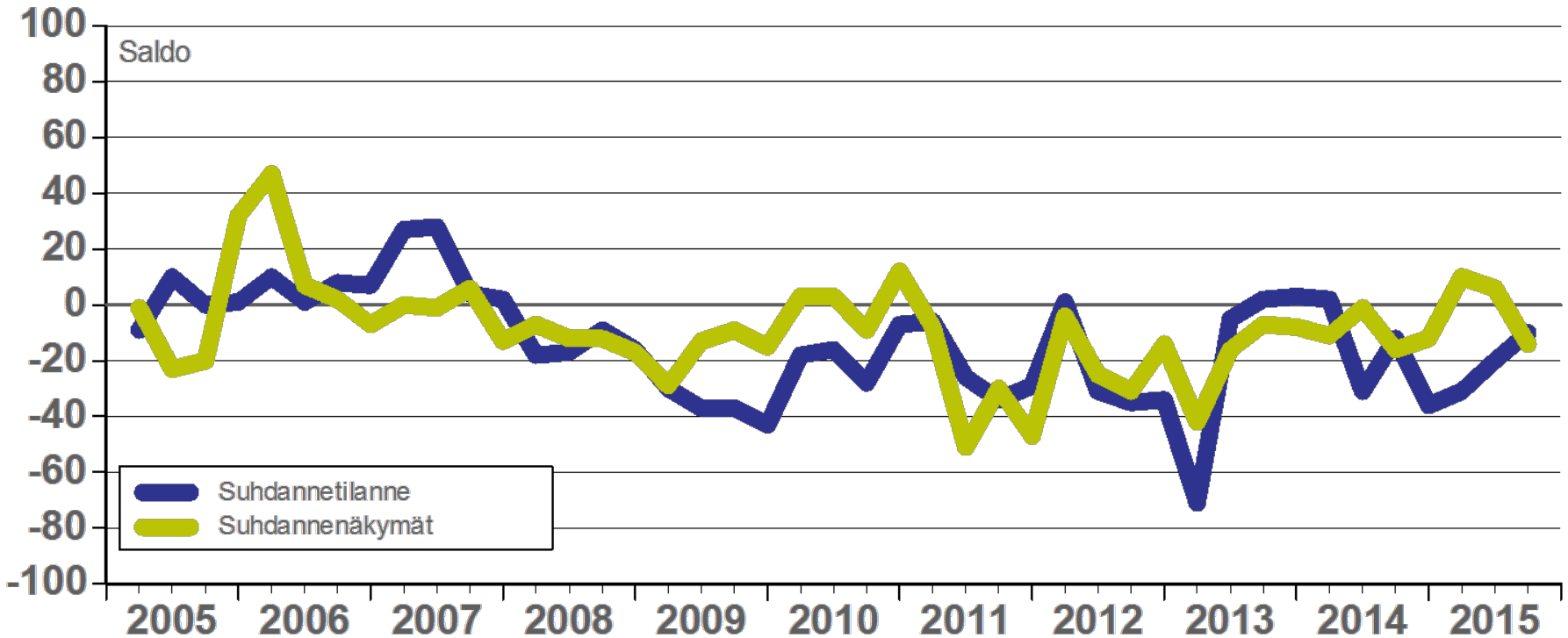

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Kaakkois-Suomi Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/fjka

Suhdannebarometri

Keski-Suomi

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

● Tilaustilanne on normaalia heikempi - kapasiteettia on paljon vapaana

Keski-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne parani hieman syksyllä 2015, mutta tilanne oli lokakuussa yhä hieman tavanomaisista heikempi.

Lähikuukausien suhdannenäkymät kääntyivät lokakuussa hienoiseen laskuun. Suhdanneodotuksien viimeisin saldoluku oli -13, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa 5. Lokakuussa 30 % alueen vastaajista ennakoivat heikkenemistä ja 17 % uskoi tilanteen olevan pikaisesti paranemassa.

● Tuotanto oli syksyllä hienoisessa laskussa - lähikuukausien odotukset ovat varovaisia

Keski-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotanto väheni hieman heinäsyyskuun aikana ja tuotantomäärät olivat myös vuoden takaista pienempiä. Tuotannon arvioidaan vähenevän aavistuksen verran lähikuukausina. Kapasiteetti on heikokosti hyödynnettyä, sillä lokakuussa 52 % alasta totesi kapasiteettia olevan vapaana.

Tilaukirjat ovat tavallista ohuempia, saldoluku -30. Valmistuoteva-

● Suhdanneodotukset heikentyivät hieman lokakuussa, saldoluku -13

rastot ovat normaalia suurempia, saldoluku 33.

Työvoiman määrän arvioidaan vähentyneen hivenerittäin syksyn aikana. Loppuvuodesta henkilöstö supistuu lievästi. Riittämätön kysyntä oli lokakuussa yleisin tuotantokapeikko 45 %:n osuudella. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 7 %:lla alasta.

Kannattavuus vaihtelee yrityksittäin. Keskimäärin kannattavuus on heikentynyt vuoden takaiseen verrattuna.

Palvelut

● Suhdannetilanne oli lokakuussa normaalia heikempi - henkilökuntaa palkattiin lisää syksyn aikana

Keski-Suomen palveluyritysten suhdannetilanne oli lokakuussa 2015 hieman normaalia heikommissa luvuissa (saldoluku -28).

Suhdanteisiin ei odoteta suuria muutoksia lähikuukausien aikana. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 1, sillä 15 % vastaajista ennakoivat paranemista ja 14 % odotti heikkenemistä. Heinäkuussa tehdystä tiedustelusta vastaava saldoluku oli -7.

Keski-Suomen palveluvastaajien suhdannearviot olivat lokakuus-

● Myynnin ennakoidaan lisääntyvän loppuvuoden aikana

sa vähän koko maan keskiarvoa paremmat.

Myyntimäärät pysyivät kesän loppulla ja syksyn alussa kausivaihtelu huomioon ottaen likimain ennallaan. Myynnin ennakoidaan lisääntyvän jonkin verran talven aikana.

Henkilökuntaa palkattiin hieman lisää kolmannella vuosineljänneksellä. Työvoima pysynee lähes ennallaan loppuvuoden aikana.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti lokakuussa 51 % Keski-Suomen palvelualojen yrityksistä. Yleisin kapeikko-

● Yleinen suhdannetilanne pysynee keskimäärin ennallaan alkuvuoden aikana, saldoluku 1

tekijä oli riittämätön kysyntä 35 %:n osuudellaan.

Kannattavuus heikkeni hieman kolmannella vuosineljänneksellä edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Keski-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 49

Henkilökunta 8909, Liikevaihto 2594 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	12	57	31	-19
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	24	35	41	-17
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	18	58	24	-6
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	48	47	5	43
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	15	40	45	-30
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	40	53	7	33
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	10	75	15	-5
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	4	75	21	-17
Tuotannon kasvun esteet	51			51
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	7			7
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	45			45
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	16	35	49	-33
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	17	53	30	-13

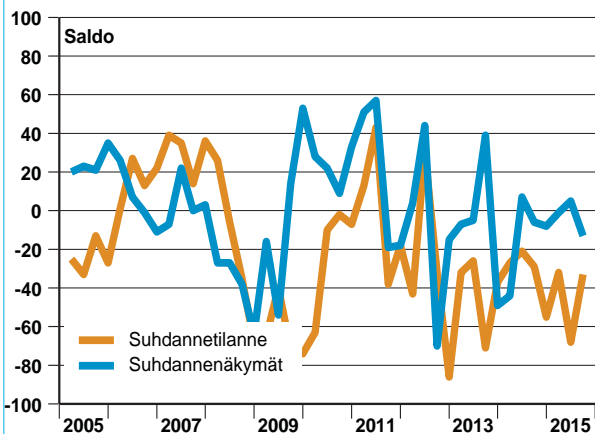
Palvelut

Yrityksiä 43

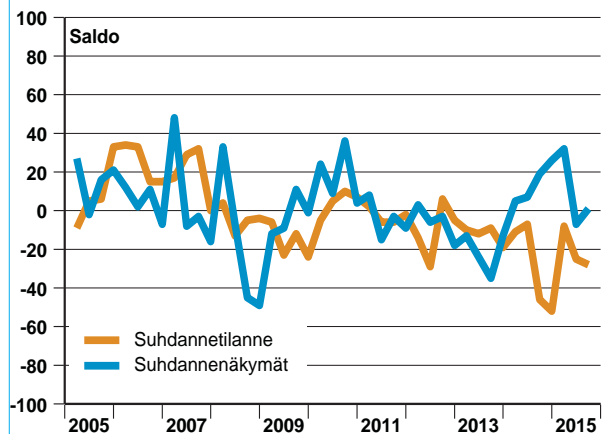
Henkilökunta 3408

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	30	47	23	7
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	20	56	24	-4
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	32	61	7	25
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	20	72	8	12
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	19	53	28	-9
Tuotannon kasvun esteet	51			51
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	3			3
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	35			35
muu tuotantokapeikko	12			12
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	5	62	33	-28
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	15	71	14	1

Teollisuus ml. rakentaminen

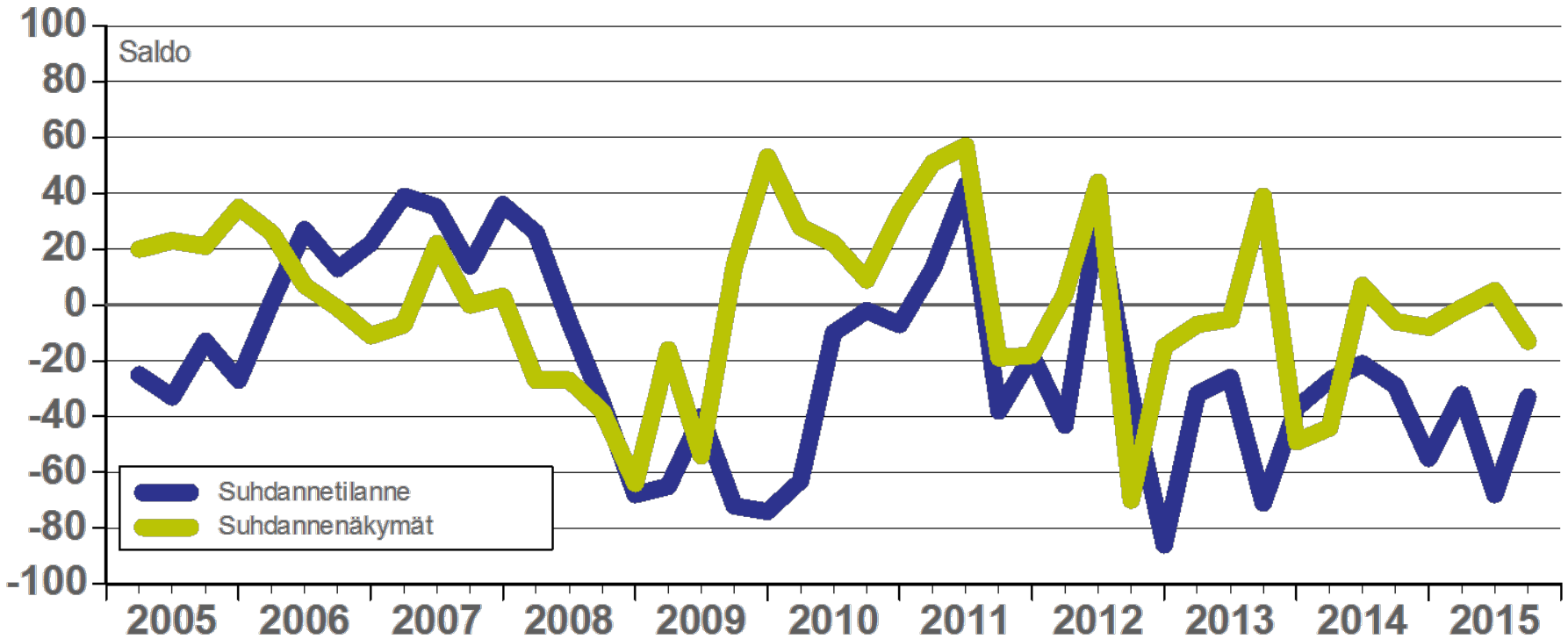

Palvelut

Keski-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

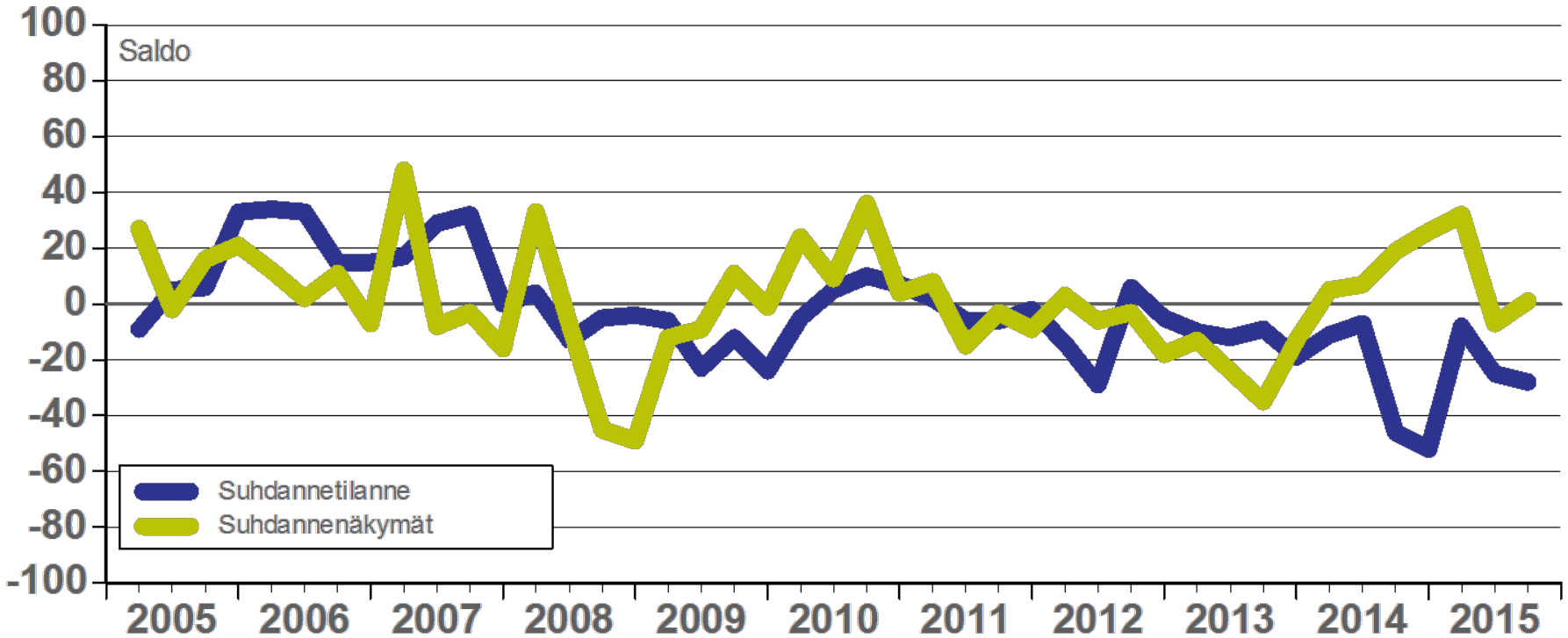
Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Keski-Suomi

Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Suhdannebarometri

Lounais-Suomi

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

● Suhdanne tilanne parani hieman syksyn alussa - tilanne silti yhä tavanomaista heikompi

Lounais-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdanne tilanne oli lokakuussa 2015 hieman tavanomaista heikompi, saldoluku -21.

Suhdanne odotukset ovat edellisen, heinäkuussa tehdyn tiedustelun tapaan hienoisesti miinuksella. Suhdanne näkymien tuorein saldoluku oli -7 (heinäkuussa -4).

Lokakuussa 18 % yrityksistä arvoi suhdanteiden olevan hiipumassa ja 11 % odotti paranemista. Lounais-Suomen teollisuuden ja rakentamisen

● Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän loppuvuoden aikana

suhdanne odotukset ovat lievästi koko maan keskiarvoa vaisummat.

Tuotanto pysyi kolmannella vuosineljänneksellä likimain ennallaan. Tuotannon odotetaan lisääntyvän hieman loppuvuoden aikana. Kapasiteetin käyttöasteet eivät olleet erityisen korkeita ja vain 68 %:lla vastaajista tuotantokapasiteetti oli täyskäytössä.

Tilauskirjat ovat normaalia ohuempia, saldoluku -28. Valmistustevarastot ovat lievästi tavallista täydempiä, saldoluku 8. Henkilökunnan

● Suhdanne odotukset ovat hienoisesti miinuksella, saldoluku -7

määrä on pysynyt viime kuukausina keskimäärin ennallaan. Työvoimaa suunnitellaan vähennettävän vuoden lopulla.

Heikko kysyntä oli lokakuussa yleisin tuotannon kasvun este 50 %:lla alueen vastaajista. Muut kapeikat olivat vähäisiä.

Kannattavuus on viimeaikaisesta heikosta hintakehityksestä huolimatta vähän vuoden takaista parempi. Investoinnit ovat lievästi vuoden takaista suurempia.

Palvelut

● Yleiset suhdanne tilanne arviot ovat synkkiä

Lounais-Suomen palveluyritysten suhdanne kuva oli harmaa lokakuussa 2015, sillä tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli -72. Suhdanteiden ei ennakoita juurikaan paranevan lähikuukausina. Suhdanne näkymien saldoluku oli lokakuussa 2, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa -39.

Lokakuussa 28 % vastaajista odotti suhdanteiden paranemista ja 26 % ennakoiti tilanteen heikkenevän. Lounais-Suomen suhdanne odotukset olivat lokakuussa vähän koko maan keskiarvoa parempia.

● Kysyntä on heikkoa ja myynnin arvioidaan vähenevän loppuvuoden aikana

Myynnin arvioidaan lisääntyneen kesän lopulla ja alkusyksyllä. Myynnin ennakoitaan supistuvan jonkin verran loppuvuoden aikana.

Henkilökuntaa vähennettiin hieman kolmannella vuosineljänneksellä ja työvoima supistuu lievästi myös vuoden lopulla.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti lokakuussa 80 % Lounais-Suomen palveluvastaajista. Riittämätön kysyntä oli ongelmana 71 %:lla vastaajista. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa kahdeksalla prosentilla alasta.

Kannattavuus on hivenen vuo-

● Suhdanteiden ennakoitaan pysyvän lähikuukausina pääosin ennallaan, saldoluku 2

den takaista parempi ja kannattavuuden ennakoitaan kohentuvan lievästi myös lähikuukausina.

Lounais-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 102

Henkilökunta 22767, Liikevaihto 19172 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	17	62	21	-4
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	26	42	32	-6
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	23	62	15	8
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	32	67	1	31
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	5	62	33	-28
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	18	72	10	8
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	17	65	18	-1
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	7	64	29	-22
Tuotannon kasvun esteet	53			53
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	4			4
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	50			50
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	8	63	29	-21
Suhdanneäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	11	71	18	-7

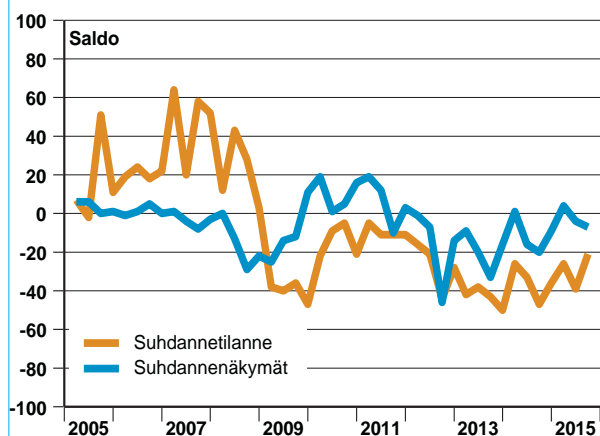
Palvelut

Yrityksiä 54

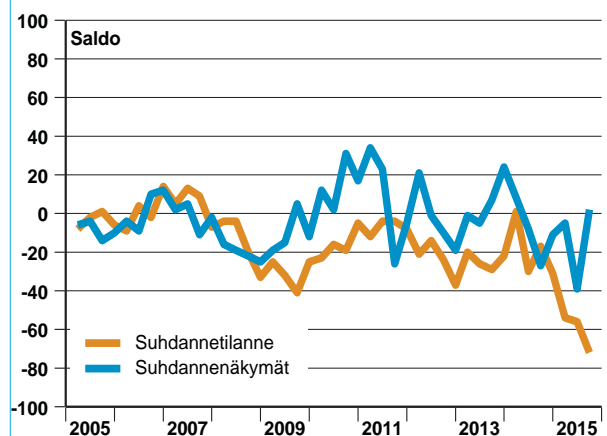
Henkilökunta 6350

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	43	44	13	30
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	14	56	30	-16
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	7	67	26	-19
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	6	73	21	-15
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	1	83	16	-15
Tuotannon kasvun esteet	80			80
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	8			8
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	71			71
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	1	26	73	-72
Suhdanneäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	28	46	26	2

Teollisuus ml. rakentaminen

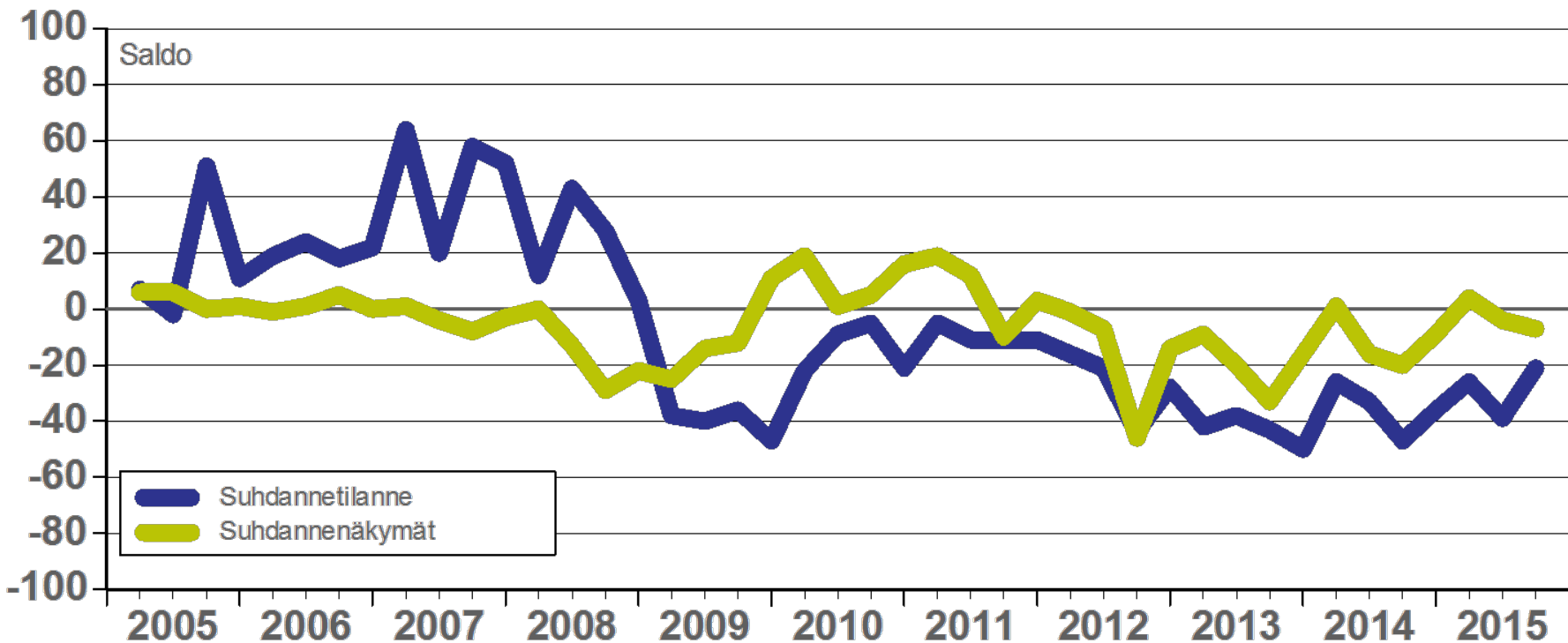

Palvelut

Lounais-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

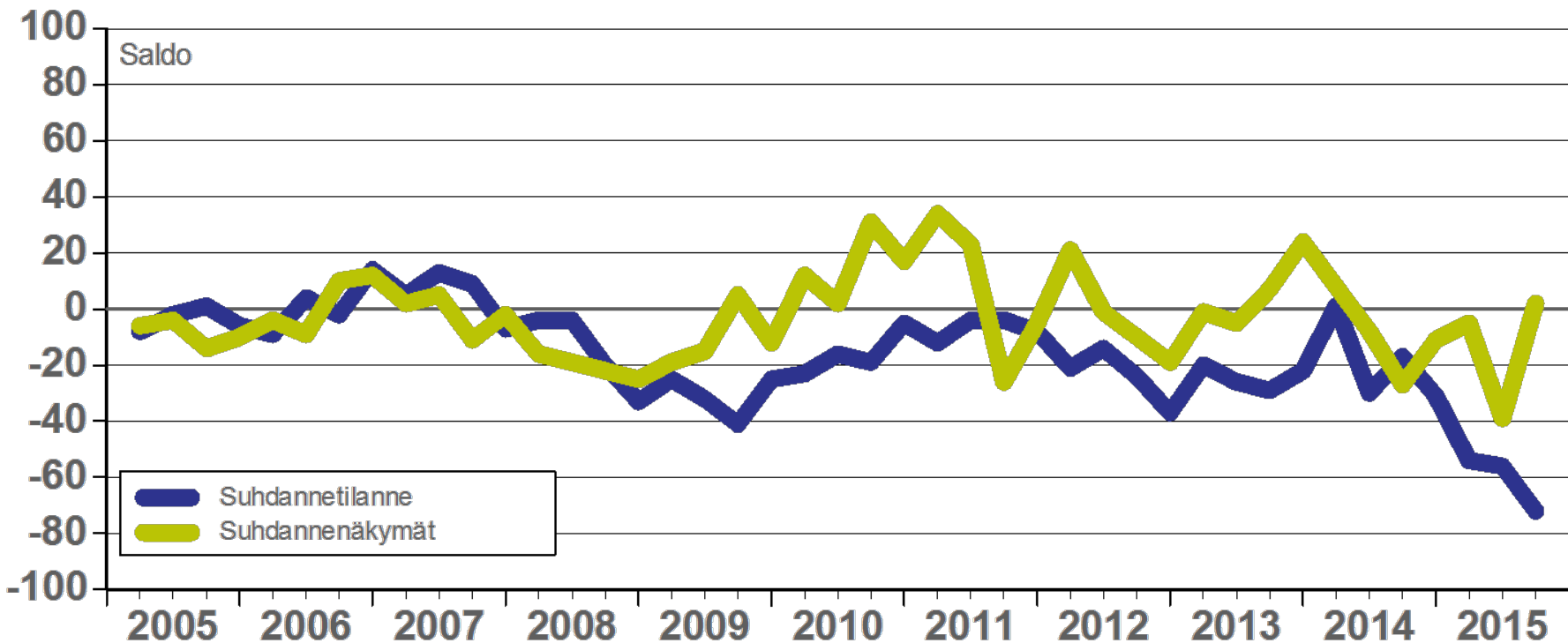

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jjka

Lounais-Suomi Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Elinkeinoelämän keskusliitto

Suhdannebarometri

Pirkanmaa

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

● Tuotantomäärät lisääntyivät syksyn aikana - loppuvuodesta tuotanto säilynee ennallaan

Pirkanmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannetilanne oli alhaisella tasolla lokakuussa 2015.

Suhdanteiden ennakoidaan pysyvän likimain ennallaan lähikuukausina, saldoluku 1. Heinäkuisessa tiedustelussa vastaava saldoluku oli -9. Lokakuussa 9 % vastaajista odotti paranemista ja 8 % ennakoi heikkenemistä. Pirkanmaan vastaajien suhdanneodotukset ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotantomäärät kasvoivat kolman-

● Suhdannetilanne pysynee lähikuukausina likimain muuttumattomana, saldoluku 1

nella vuosineljänneksellä jonkin verran. Loppuvuoden aikana tuotanto pysynee keskimäärin ennallaan. Tuotantokapasiteettia oli laajalti vapaana, sillä vain 32 %:lla oli kapasiteetti täyskäytössä.

Tilauskirjat ovat laskeneet jonkin verran tavanomaista pienemmiksi, saldoluku -11. Myös valmistustevarastot ovat normaalia pienemmät. Henkilöstön määrä supistui lievästi kesän lopulla ja syksyn alussa. Loppuvuodesta työvoima vähenty-

● Kysyntä on heikkoa ja tuotantokapasiteettia on paljon vapaana

nee hieman.

Tuotantokapeikkoja oli lokakuussa 74 %:lla Pirkanmaan vastaajista. Riittämätön kysyntä oli yleisin kapeikko 71 %:n osuudella. Muut kapeikot olivat vähäisiä.

Myyntihintakehitys oli heikkoa syksyn aikana. Kannattavuus vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on vähän vuoden takaista parempi. Investoinnit ovat laskusuunnassa.

Palvelut

● Myynti väheni alkusyksyn aikana hieman - henkilökunnan määrä pysyi ennallaan

Pirkanmaan palveluvastaajat arvioivat lokakuun suhdannetilanteen jonkin verran normaalia heikommaksi, saldoluku -34 (saldoluku heinäkuussa -36).

Suhdanneodotukset synkentyivät hieman kesän lopulla ja syksyn alussa. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli -30, kun vastaava saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa -14. Lokakuussa 36 % vastaajista arvioi suhdanteiden olevan laskusuunnassa ja 6 % yrityksistä odotti paranemista.

● Myyntimäärien ennakoidaan säilyvän muuttumattomina loppuvuoden ajan

Pirkanmaan palvelualojen vastaajien suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa vaisummat.

Myyntimäärät supistuivat hieman kolmannella vuosineljänneksellä ja myynti jäi myös vuoden takaista vähäisemmäksi. Myynti pysynee likimain ennallaan talven aikana.

Henkilöstön määrässä ei tapahtunut keskimäärin muutoksia syksyn aikana. Työvoiman ennakoidaan supistuvan lievästi vuoden lopulla.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti lokakuussa 64 % Pirkanmaan yrityksis-

● Suhdanteiden odotetaan pysyvän vaisuina talven aikana, saldoluku -30

tä. Kysyntä oli riittämätöntä 38 %:lla vastaajista ja ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 18 %:lla alasta. Muita kapeikkoja oli 12 %:lla yrityksistä.

Myyntihinnat alenivat kolmannella vuosineljänneksellä ja samaan aikaan kustannukset nousivat lievästi. Kannattavuus on jäänyt vuoden takaista heikommaksi.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 62

Henkilökunta 15617, Liikevaihto 6330 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	56	32	12	44
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	16	23	61	-45
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	15	72	13	2
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	68	30	2	66
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	7	75	18	-11
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	12	35	53	-41
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	10	68	22	-12
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	2	74	24	-22
Tuotannon kasvun esteet	74			74
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	0			0
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	71			71
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	6	25	69	-63
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	9	83	8	1

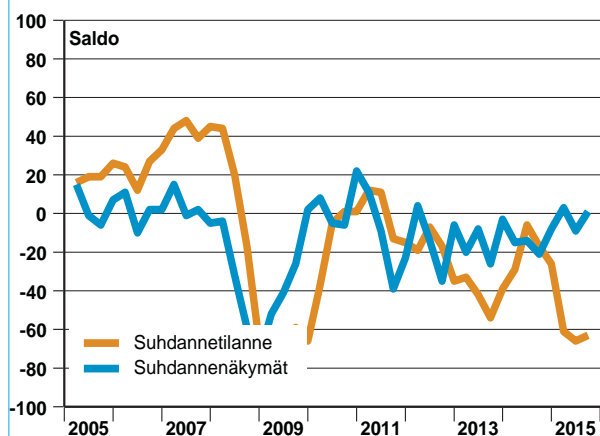
Palvelut

Yrityksiä 50

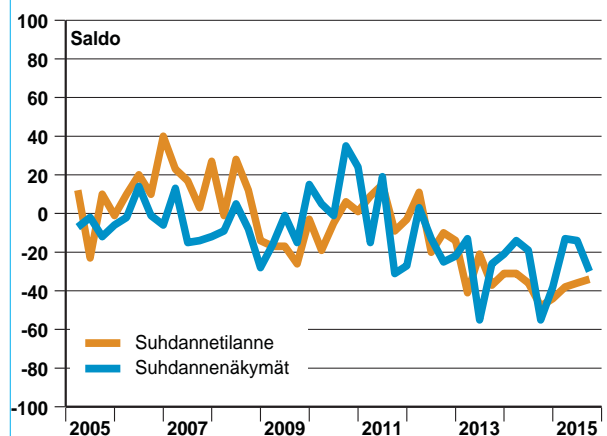
Henkilökunta 6329

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	23	35	42	-19
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	24	29	47	-23
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	21	56	23	-2
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	23	52	25	-2
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	12	59	29	-17
Tuotannon kasvun esteet	64			64
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	18			18
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	38			38
muu tuotantokapeikko	12			12
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	1	64	35	-34
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	6	58	36	-30

Teollisuus ml. rakentaminen

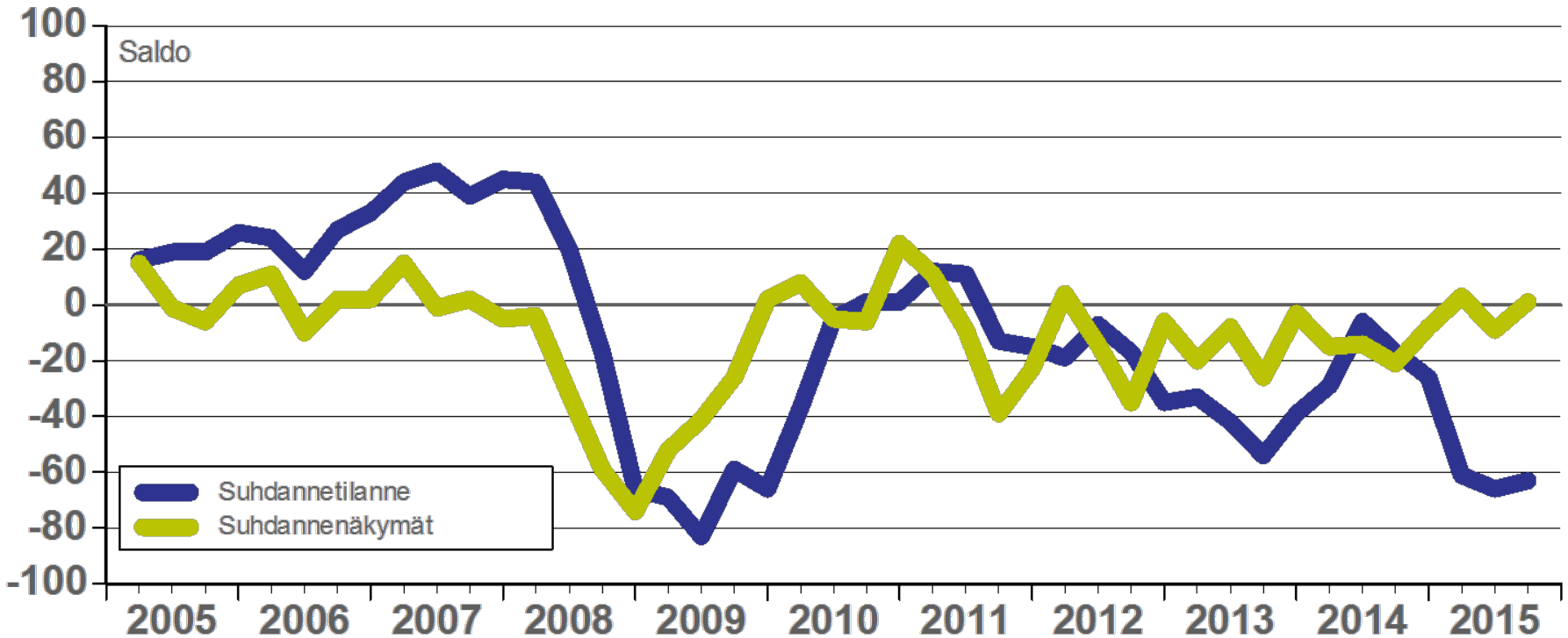

Palvelut

Pirkanmaa

Teollisuus ml. rakentaminen

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

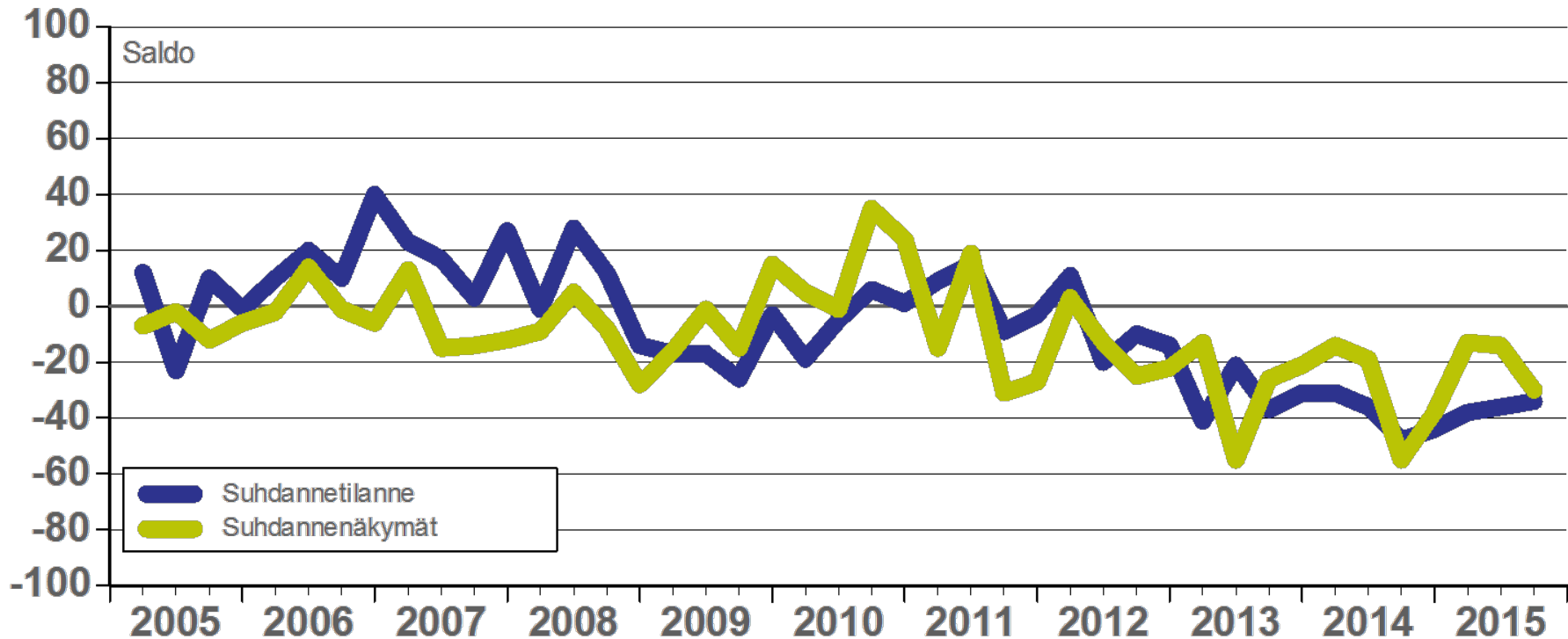
12.11.2015/fjka

Elinkeinoelämän keskusliitto

Pirkanmaa

Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/fjka

Suhdannebarometri

Pohjanmaa

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

- Tilaukset ovat vähentyneet ja kannattavuus on heikentynyt

Pohjanmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdanteet heikkenivät syksyllä 2015. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa -30, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa 11.

Suhdanneodotukset ovat laskeneet jonkin verran miinukselle. Lokakuussa lähikuukausien odotuksien saldoluku oli -16, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa 8. Lokakuussa 23 % vastaajista ennakoivat suhdanteiden heikkenemistä ja 7 % odotti pa-

- Tuotantomäärät pysyvä vuoden lopulla ennallaan - hintakehitys pysynee vaisuna

ranemista. Pohjanmaan teollisuuden ja rakentamisen odotukset ovat koko maan keskiarvoa vaisummat.

Tuotantomäärät pysyivät kolmannella neljänneksellä likimain ennallaan. Tuotannon tasoon ei odoteta suuria muutoksia lähikuukausina. Tuotantokapasiteetti oli lokakuussa täyskäytössä 77 %:lla alasta.

Tilaukset vähenivät hieman kolmannella neljänneksellä. Tilauskannan lokakuun saldoluku oli -15. Valmistuotevarastot ovat liki normaalit.

- Suhdannenäkymät ovat loivassa laskussa, saldoluku -16

Henkilöstön määrä pieneni aavistuksen verran syksyllä. Työvoima vähentyy edelleen kuluvan vuoden lopulla.

Kysynnän heikkous oli lokakuussa ongelmana 53 %:lla Pohjanmaan yrityksistä. Ammattitaitoisen työvoiman saanti oli pullonkaulana 9 %:lla vastaajista.

Kannattavuus on heikentynyt vuoden takaiseen verrattuna. Myös investoinnit ovat jääneet vuoden 2014 vastaa ajankohtaa vähäisemmiksi.

Palvelut

- Myyntimäärät vähenivät syksyn lähestyessä - kannattavuus heikkeni

Pohjanmaan palveluyritysten suhdannetilanne oli lokakuussa 2015 melko yleisesti normaalia heikompi, saldoluku -38.

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat laskusuunnassa. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -26, kun saldoluku oli heinäkuussa -5. Lokakuussa 34 % vastaajista ennakoivat heikkenemistä ja 8 % uskoi suhdanteiden olevan paranemassa. Pohjanmaan palvelujen suhdannekuva on hieman koko maan keskiar-

- Kysyntä on heikkoa yli puolella vastaajista

voa harmaampi.

Myynti väheni kolmannella vuosineljänneksellä lievästi. Myyntimäärät pienentyivät aavistuksen verran myös vuoden lopussa.

Henkilökunnan määrä väheni kesän lopulla ja syksyn alussa. Työvoimaodotukset ovat varovaisia ja henkilöstön ennakoidaan supistuvan lievästi myös vuoden lopulla.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti lokakuussa 65 % Pohjanmaan palvelu-alojen vastaajista. Kysynnän heikko-

- Suhdannenäkymät hiipuivat lokakuussa, saldoluku -26

us oli ongelmana 52 %:lla yrityksistä. Ammattityövoiman puute oli pulmana kahdeksalla prosentilla.

Myyntihinnat ovat laskeneet viime kuukausina, mutta kustannukset ovat nousseet lievästi. Kannattavuus on vuoden takaista heikompi.

Pohjanmaa

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 51

Henkilökunta 10556, Liikevaihto 4516 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	11	78	11	0
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	32	44	24	8
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	27	42	31	-4
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	23	75	2	21
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	8	69	23	-15
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	32	39	29	3
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	63	22	-7
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	3	65	32	-29
Tuotannon kasvun esteet	62			62
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	9			9
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	53			53
muu tuotantokapeikko	4			4
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	7	56	37	-30
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	7	70	23	-16

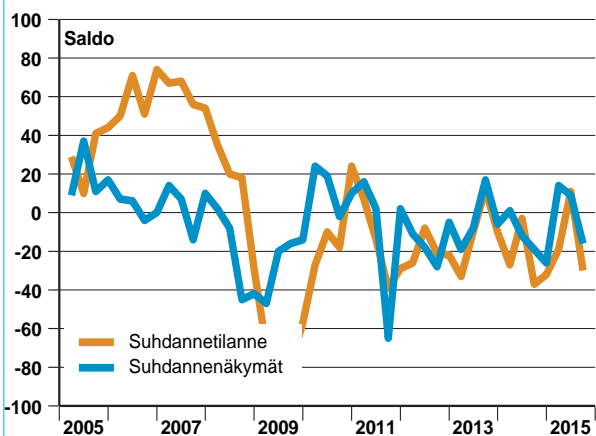
Palvelut

Yrityksiä 35

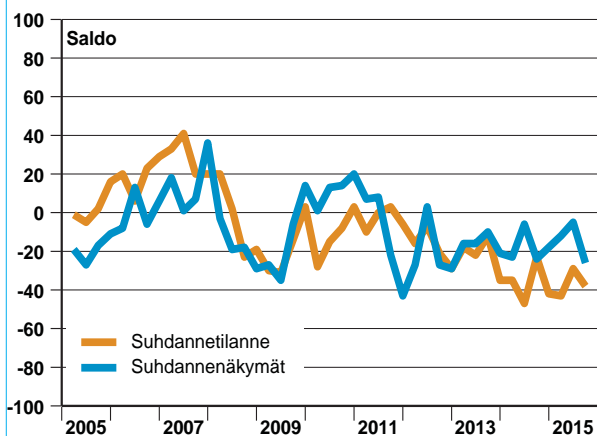
Henkilökunta 3725

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	19	51	30	-11
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	19	54	27	-8
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	22	45	33	-11
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	11	52	37	-26
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	14	63	23	-9
Tuotannon kasvun esteet	65			65
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	8			8
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	52			52
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	10	42	48	-38
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	8	58	34	-26

Teollisuus ml. rakentaminen

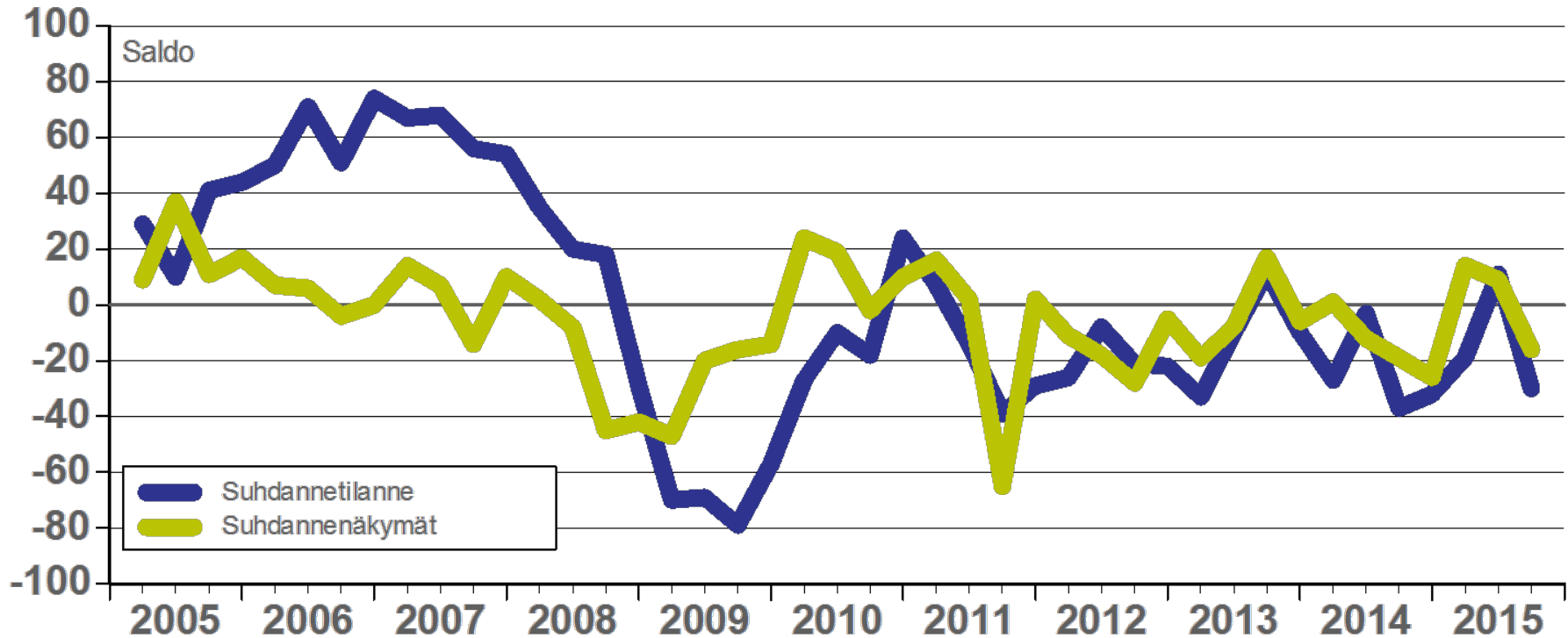

Palvelut

Pohjanmaa

Teollisuus ml. rakentaminen

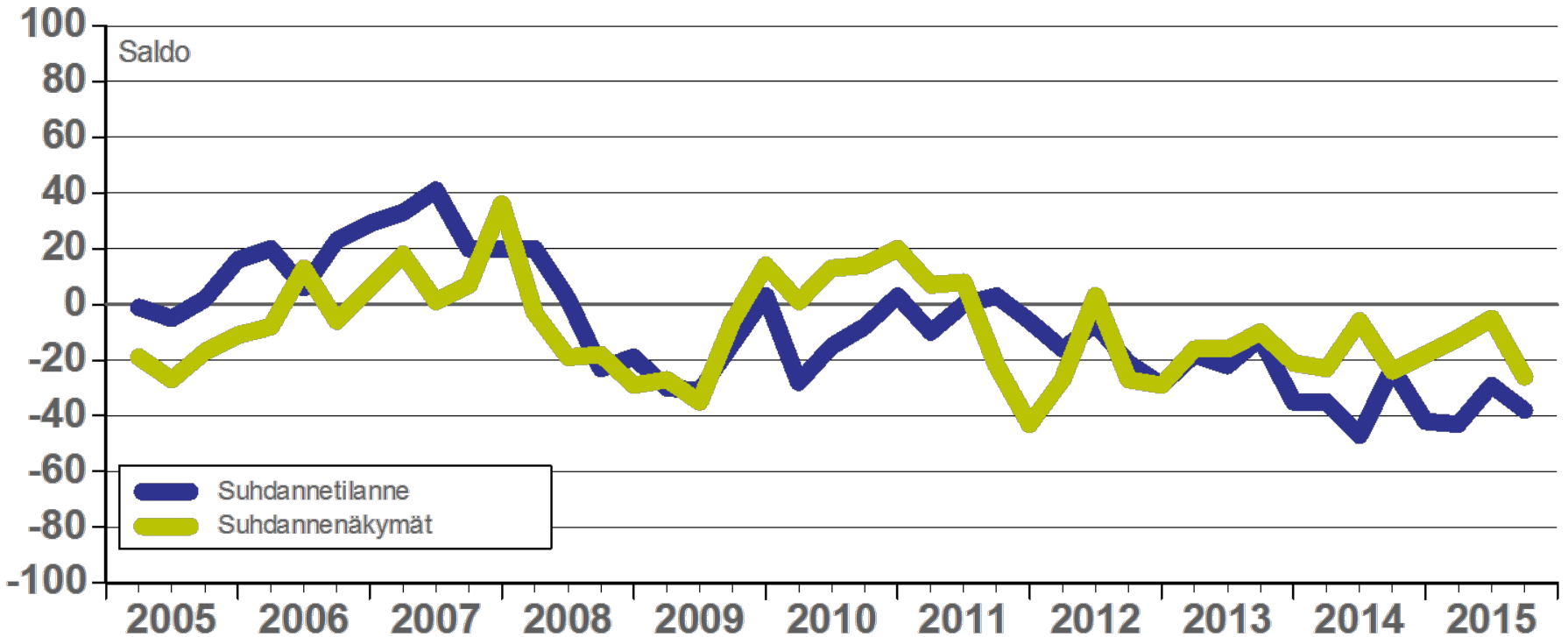

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Pohjanmaa Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/fjka

Suhdannebarometri

Pohjois-Suomi

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

● Suhdanne tilanne on normaalia huonompi ja tuotantokapasiteettia on yleisesti vajaakäytössä

Pohjois-Suomen teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannearviot hiipuivat kesän 2015 lopulla ja syksyn alussa. Suhdanne tilanne kuvattiin lokakuussa yleisesti normaalia huonommaksi, saldoluku -46.

Suhdannenäkymät olivat lokakuussa hienoisesti miinusella, saldoluku -7. Heinäkuisessa tiedustelussa vastaava saldoluku oli -4.

Lokakuussa 87 % vastaajista arvioi tilanteen pysyvän jatkossa ennallaan. Paranemista odotti 3 % alasta

● Tuotantomäärät lisääntyivät kesän lopulla ja syksyn alussa

ja 10 % ennakoi heikkenemistä. Pohjois-Suomen suhdannearviot ovat hiivenen koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotanto lisääntyi kolmannella vuosineljänneksellä. Tuotanto-odotukset ovat varovaisia ja tuotanto kasvane kausivaihtelu huomioiden loppuvuodesta vain vähän. Tuotantokapasiteetti oli lokakuussa kokonaan hyödynnettyä vain 45 %:lla alasta.

Tilaukirjat ovat laskeneet hieman normaalia ohuemmiksi, saldoluku

● Suhdanteiden ennakoitaan heikkenevän lievästi lähikuukausina, saldoluku -7

-22. Myös valmistuotevarastot ovat tavallista suppeammat.

Henkilökunnan määrä pieneni kesän jälkeen ja työvoimaa supistettaneen myös vuoden viimeisinä kuukausina. Heikko kysyntä oli yleisin kapeikkotekijä 67 %:n osuudella.

Myyntihinnat ovat alentuneet viime kuukausina, mutta kannattavuus on pysynyt vuoden takaiseen verrattuna keskimäärin muuttumattomana. Investoinnit vähenivät vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Palvelut

● Myynti väheni hivenen syksyn alussa - kannattavuus vähän vuoden takaista parempi

Pohjois-Suomen yksityisten palveluiden suhdannekuva pysyi harmaana syksyllä 2015. Tämänhetkinen suhdanne tilanne arvioitiin lokakuussa normaalia heikommaksi, saldoluku -32.

Suhdanneodotukset ovat kesän luke mia myönteisemmät, mutta edelleen ennakoitaan heikkenemistä. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -9 (heinäkuussa -28). Lokakuussa 19 % yrityksistä arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa ja 10 %

● Yritykset ennakoivat lähikuukausien suhdanteisiin hienoista laskua, saldoluku -9

odotti paranemista. Pohjois-Suomen palveluyritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Myyntimäärät supistuivat hivenen kolmannella neljänneksellä. Myynnin ennakoitaan kasvavan jonkin verran loppuvuoden aikana.

Henkilöstön määrä väheni hieman syksyn alussa. Työvoimaa supistettaneen hivenen myös vuoden lopulla. Tuotantokapeikkoja oli lokakuussa 58 %:lla Pohjois-Suomen vastaajis-

● Myynnin ennakoitaan kasvavan lähikuukausina - kysyntä yhä yleisesti heikkoa

ta. Kysyntä oli riittämätöntä 47 %:lla alasta. Rahoitusvaikeuksia oli 8 %:lla yrityksistä.

Kannattavuus vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on hivenen vuoden takaista parempi.

Pohjois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 63

Henkilökunta 11118, Liikevaihto 6773 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	43	43	14	29
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	25	29	46	-21
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	8	76	16	-8
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	55	43	2	53
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	1	76	23	-22
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	14	42	44	-30
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	10	70	20	-10
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	6	60	34	-28
Tuotannon kasvun esteet	70			70
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	1			1
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	67			67
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	15	24	61	-46
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	3	87	10	-7

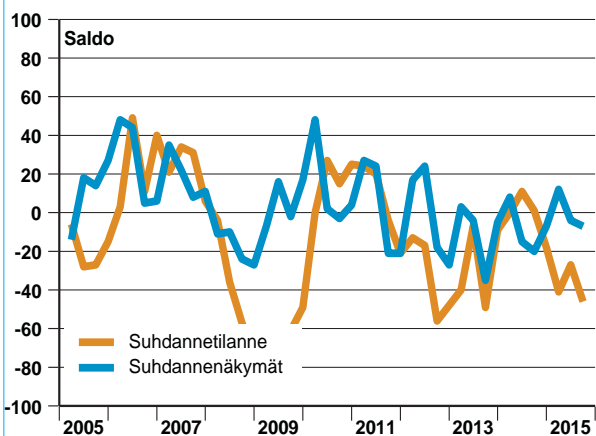
Palvelut

Yrityksiä 81

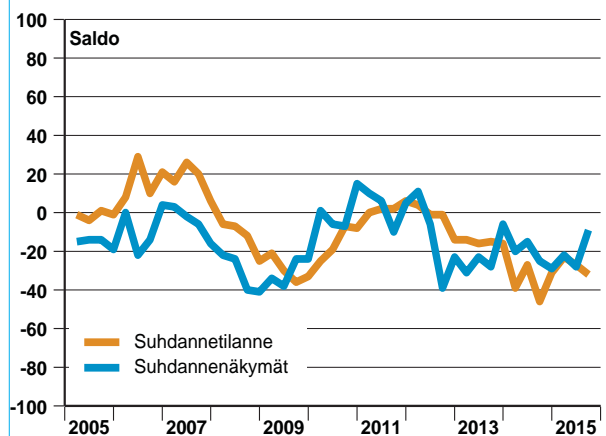
Henkilökunta 8154

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	19	51	30	-11
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	28	39	33	-5
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	38	45	17	21
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	9	65	26	-17
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	14	58	28	-14
Tuotannon kasvun esteet	58			58
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	2			2
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	47			47
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	8	52	40	-32
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	10	71	19	-9

Teollisuus ml. rakentaminen

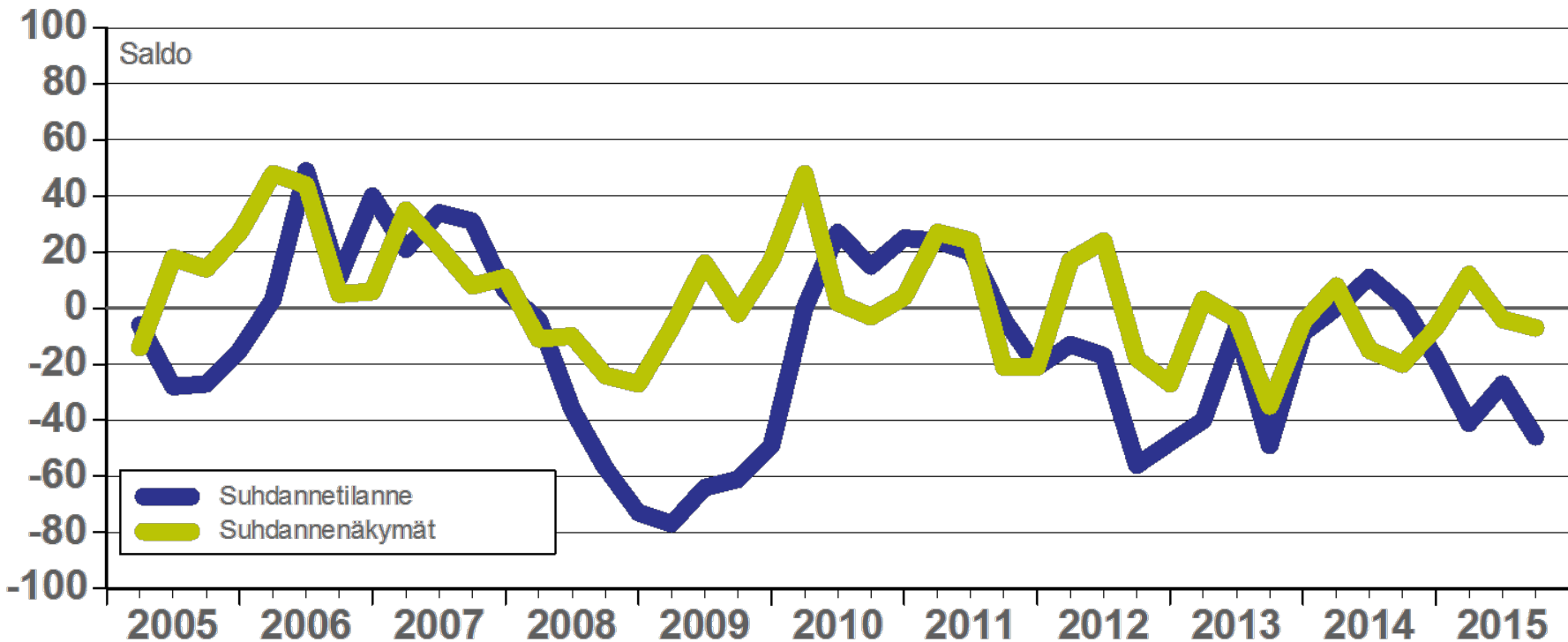

Palvelut

Pohjois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

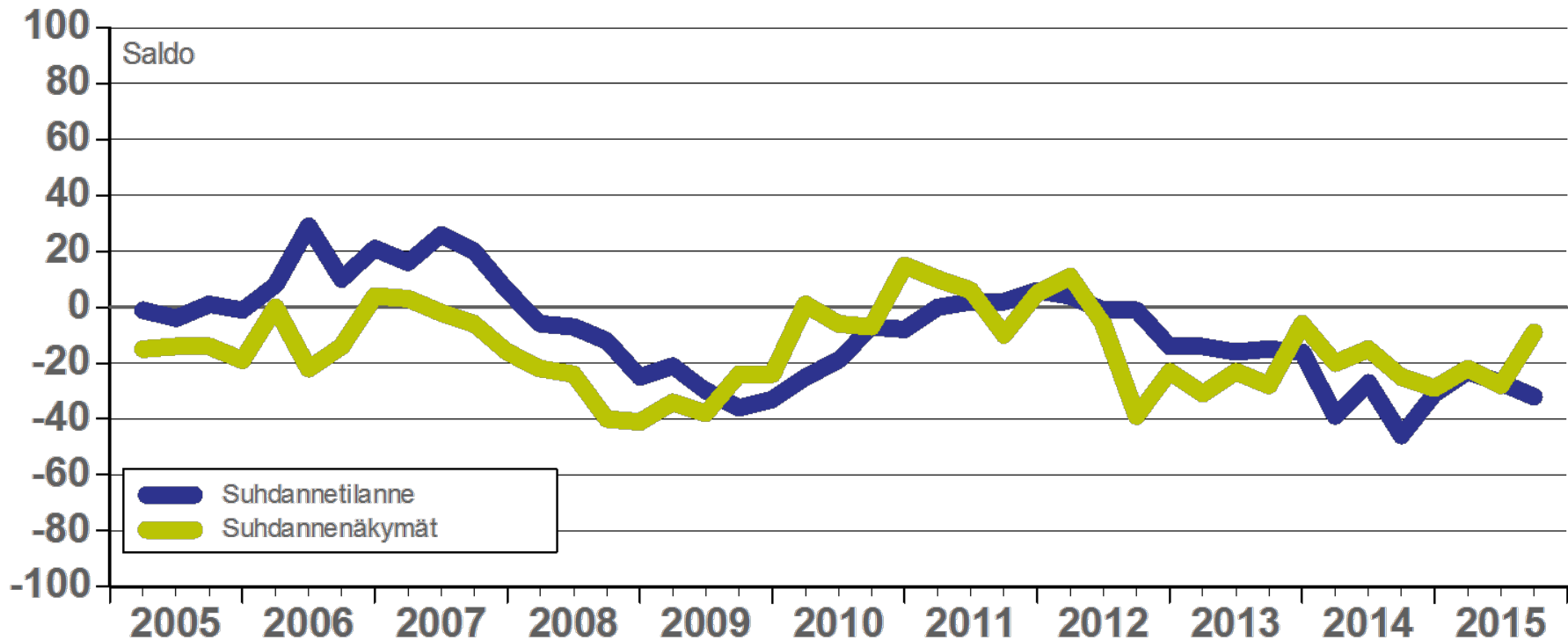
Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jka

Pohjois-Suomi

Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

/2.11.2015/fjka

Suhdannebarometri

Uusimaa

Marraskuu 2015

Teollisuus ja rakentaminen

- Suhdanneodotukset ovat varovaisen myönteiset, saldoluku 18

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannetilanne oli lokakuussa 2015 vähän normaalia heikompi.

Suhdanneodotukset ovat varovaisen myönteiset. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 18, kun saldoluku oli heinäkuussa toteutetussa tiedustelussa 12.

Lokakuussa suhdanteiden paranevista odotti 22 % vastaajista ja 4 % ennakoi heikkenemistä. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdan-

- Tilaustilanne on hieman normaalia heikompi

nearviot ovat koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Tuotantomäärät kasvoivat lievästi kesän lopulla ja syksyn alussa. Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän melko yleisesti lähikuukausina. Tuotantokapasiteetin käyttöasteet ovat nousussa ja kapasiteetti on kokonaan käytössä 78 %:lla alasta.

Tilaukirjat ovat aavistuksen tavanomaista ohuempia, saldoluku -9. Valmiiden tuotteiden varastot ovat hieman normaalia suurempia, saldo-

- Tuotanto lisääntyi vähän syksyn alussa - lähikuukausina tuotannon ennakoitaan vauhdittuvan

luku 11. Henkilökunnan määrä väheni syksyn alussa ja työvoima supistuu myös loppuvuoden aikana.

Riittämätön kysyntä oli lokakuussa yleisin tuotantokapeikko 35 %:n osuudella. Kapasiteetista oli pulaa 8 %:lla yrityksistä ja ammattityövoiman saanti oli ongelmana 9 %:lla.

Kannattavuus on aavistuksen vuoden takaista parempi ja lähikuukausina kannattavuus pysynee lähes ennallaan. Investoinnit ovat vuoden takaisista runsaammat.

Palvelut

- Myyntimäärät lisääntyivät alkusyksyn aikana - kannattavuus likimain ennallaan

Uudenmaan palveluvastaajien suhdannetilanne kohentui hieman syksyn alussa, mutta tilanne oli lokakuussa yhä normaalia heikompi (saldoluku -20).

Suhdannetilanteen arvioidaan paranevan lievästi talven aikana. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 5, kun saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa 6. Lokakuussa 17 % vastaajista ennakoi suhdanteiden paranevan ja 12 % uskoi suhdanteiden olevan hiipumassa. Uudenmaan pal-

- Kysyntä on heikkoa kolmasosalla vastaajista - myös ammattityövoimasta pulaa

velualojen yritysten suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa kirkkaammat.

Myyntimäärät lisääntyivät alkusyksyn aikana jonkin verran ja myynnin odotetaan kasvavan myös lähikuukausina.

Henkilöstön määrä pysyi lähes ennallaan kolmannella vuosineljänneksellä. Työvoiman määrä pienentynee jonkin verran vuoden lopulla.

Tuotantokapeikkoja oli lokakuussa 55 %:lla Uudenmaan palvelujen

- Suhdanteiden uskotaan kirkastuvan lähikuukausina hivenen, saldoluku 5

vastaajista. Kysyntä oli vaimeaa 33 %:lla vastaajista ja 17 %:lla oli pulaa ammattitaitoisesta työvoimasta.

Kannattavuus vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on likimain vuoden takaisella tasolla. Myyntihinnat ovat olleet viime kuukausina hienoisessa laskussa.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 127

Henkilökunta 30547, Liikevaihto 15822 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	27	56	17	10
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	35	43	22	13
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	37	43	20	17
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	22	70	8	14
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	16	59	25	-9
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	21	69	10	11
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	16	52	32	-16
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	10	49	41	-31
Tuotannon kasvun esteet	50			50
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	9			9
puute kapasiteetista	8			8
riittämätön kysyntä	35			35
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	12	65	23	-11
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	22	74	4	18

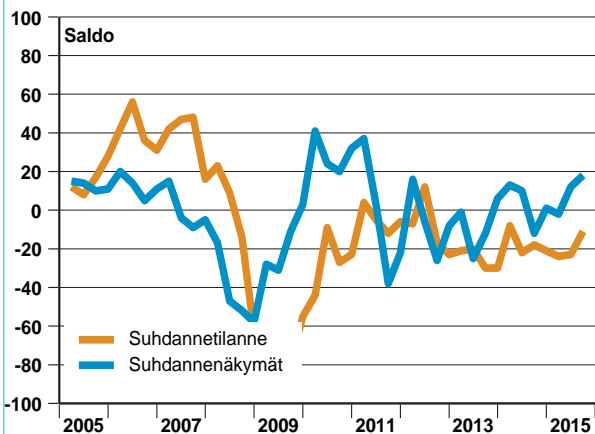
Palvelut

Yrityksiä 290

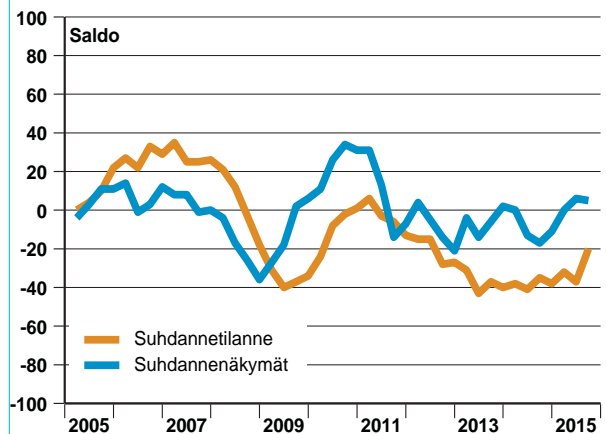
Henkilökunta 109601

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	39	40	21	18
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	44	34	22	22
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	38	53	9	29
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	17	70	13	4
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	16	53	31	-15
Tuotannon kasvun esteet	55			55
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	17			17
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	33			33
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	17	46	37	-20
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	17	71	12	5

Teollisuus ml. rakentaminen

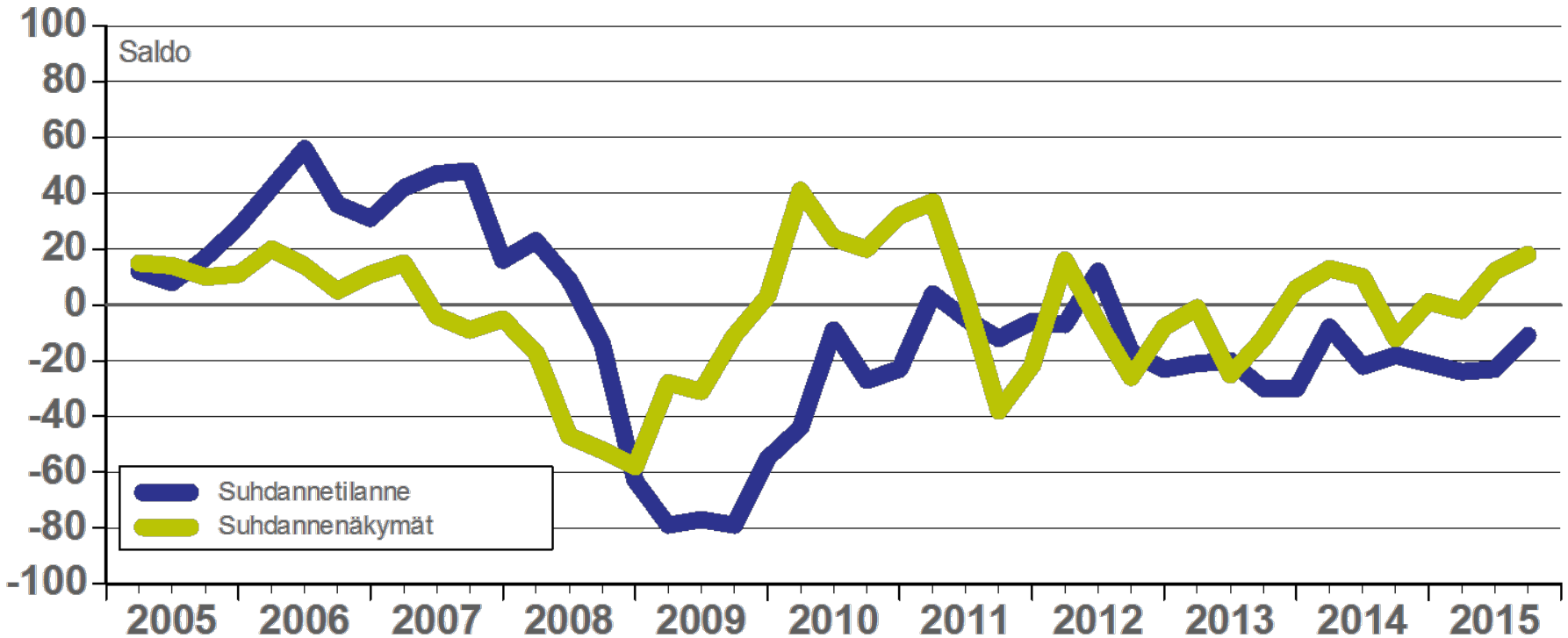

Palvelut

Uusimaa

Teollisuus ml. rakentaminen

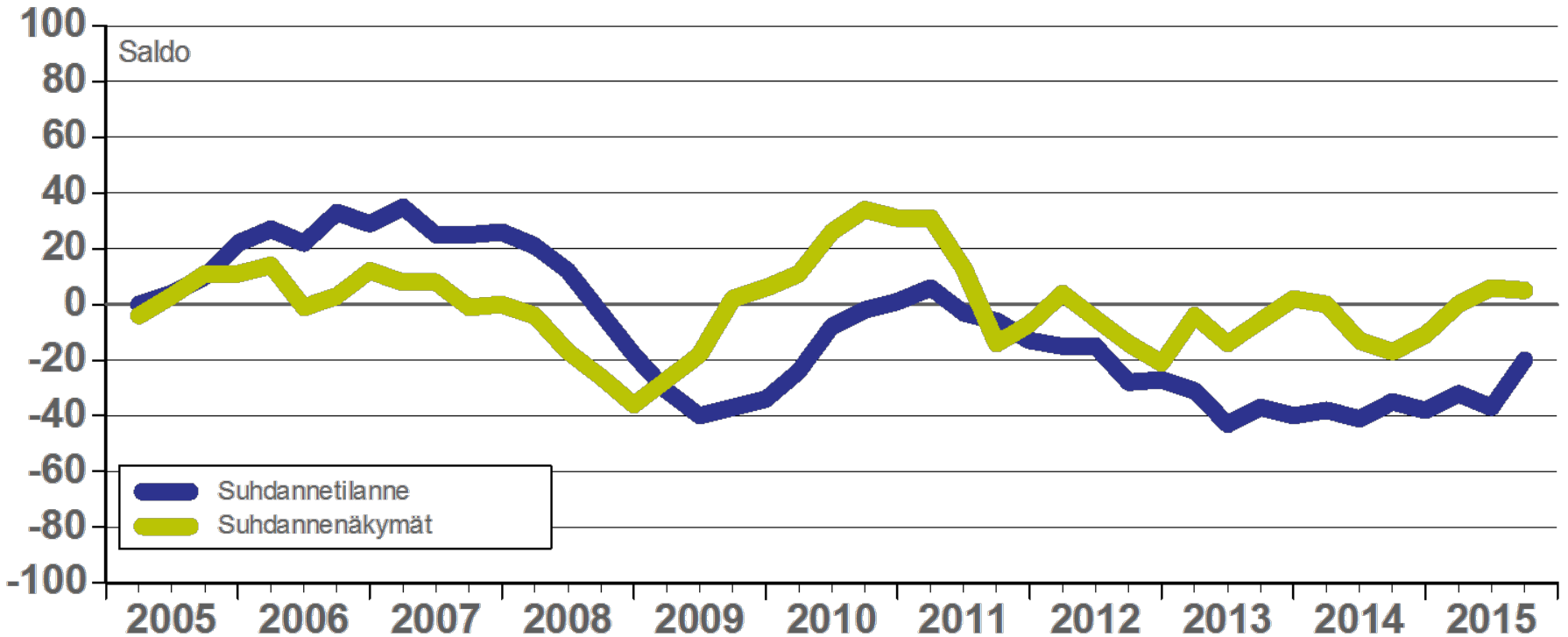

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/fjka

Uusimaa Palvelut

Marraskuu 2015

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

12.11.2015/jjka

Elinkeinoelämän keskusliitto

